

„Esmu Kuldīgas inventārs. Esmu šeit no pagājušā gadsimta 60. gadiem. No mūzikas skolas 75 gadiem kā direktore tajā esmu nostrādājusi 55.” Bijusī direktore **MARUTA ROŽĪTE** 1. oktobrī nosvinējusi 80. dzimšanas dienu.

➔ 8.-9. lpp.

Novada garšā slavē mūsu produktus

Gaļas pieturā žūrijai visgaršīgākie un labākie šķituši *Kolumbu* liellopu gaļas produkti – par tiem Dacei Melderei trīs zelta diplomu. Piedalījās arī Pēteris Gobzemis ar *Nornieku* produkciju.

Vēl garšas pieturās piedalījās Rumbas pagasta *Ineses tortes* ar jauninājumiem konditorejā, Snēpeles *Nornieki* ar gaļas izstrādājumiem un Kuldīgas kafijas grauzdētava *Curonia*.

Savukārt Snēpeles viesu nams *Mazsālijas* uzvarējis akcijā *Ceļam galdā vietējo!* šefpavāriem un goda saimniecēm. Tajā bija izvirzīti 16 dalībnieki – četri no katra vēsturiskā novada. Galvenais – ēdienos jābūt vismaz 75% vietējo produktu. *Mazsālijās* zivis, gaļa un dārzeņi ir pašu izaudzēti. Gunita Štorha atzīst:

„Piesakoties konkursā, svarīgākais bija nevis uzvarēt, bet piedalīties. Vēlējās iepazīstināt ar vietējo audzētāju un ražotāju produkciju un veidu, kā to izmantot virtuvē. Paldies LLKC par darbu, to popularizējot! Laukos ir daudz jauku, talantīgu, nesavtīgu, darbu mīlošu pavāru.” Akcijā par dalībniekiem varēja balsot *Novada garšas* kontā feisbukā. Aktīvākā bijusi rīdziniece Anna Ludriksone, kura saņem iespēju ieturēt maltīti *Mazsālijās*.

Par novada iecienītāko medu no 30 iesūtītajiem paraugiem atzīts nīkrācnieces Ivetas

„Patiesi liels prieks par mūsējiem,” tā Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centra (LLKC) Kuldīgas biroja vadītāja Daiga Mellere atzīst pēc pasākuma *Novada garša* noslēguma piektdien *Hanzas peronā*, kur vairākos konkursos atzinību guvuši mūspuses ražotāji un pavāri.

Produktu kvalitātes konkursā trīs zelta diplomus saņēmusi SIA *Lāses AM* saimniecība *Kolumbi* no Rumbas pagasta. No visas Latvijas dažādu garšu pieturās prezentēti 76 produkti. Gaļas pieturā *Kolumbu* liellopa steiks ar kaulu *Rib-eye*, liellopa steiks *T-Bone* un maltā gaļa burgeriem novērtēti visaugstāk. Saimniece Dace Meldere: „Liels pagodinājums un savīļņojums! Žūrijā taču bija izcili Latvijas pavāri un Lietuvas, Somijas un Igaunijas speciālisti. Tā ir motivācija censties tālāk, novērtējums kopīgajam darbam: mūsu uzņēmumam, gaļas liellopu audzētājiem, pārstrādātājiem un LLKC darbiniekiem.”

Kuldīgas Centra vidusskolas pavāres Anita Klauberga un Līga Pavlovskā iepriekš izcīnīja tiesības pārstāvēt visu Kurzemi.

Fricsones (saimniecība *Friči*) dažādu ziedu medus.

Pirmajā skolu pavāru konkursā Kuldīgas Centra vidusskolas pavāres Anita Klauberga un Līga Pavlovskā ierindojās ceturtajā vietā, tomēr tieši viņas bija ieguvušas iespēju pārstāvēt Kurzemi. Arī šos ēdienus par gardiem atzina starptautiskā žūrija, un viņas saņēma uzņēmuma *Reaton* simpātiju balvu.

Daina Tāfelberga
Daigas Melleres arhīva foto

Uzņēmēju un amatnieku gada balvas žūrija sāk iepazīt kandidātus: vīriešu frizētavu *Kuldīgas bārdzinis* (attēlā), skaistumkopšanas meistari Evitu Isajevu un bērnu apģērbu ražotāju *Tiny Bunny*.

➔ 7. lpp.

Rumbas pagastā nozāgē dižkoku.

➔ 6. lpp.

16. oktobrī 10.00 Kuldīgas bibliotēkā projektā *Ceļazīmes mediju lietošanā* uz sarunu aicināti seniori.

➔ 10. lpp.

Veikala *Elvi* vadība saka paldies par novērstajām baumām.

➔ 3. lpp.

Piektdien, 9. oktobrī:

- Ciemos pie uzņēmējiem.
- Pielikumā *Radošā Kuldīga*:
  - Guntas Edeles tērpi;
  - novadniece Eva Pērkone korī *Latvija*;
  - izstādes, ko vērts redzēt.

ISSN 1407-9755

REDZĒJUMS

Baumas, patiesība un divāna eksperti

Alberts Dinters

Covid-19 uzliesmojums Kuldīgā, kā izskatās, ir medus maize tiem, kuriem gauži pie sirds iet mēles trīšana uz visiem stūriem. Redakcijas kolektīvs, dzirdot kādas valodas par pilsētu kļīst, nolēma veidot jaunu rubriku *Baumas vai patiesība*. Mērķis? Uzklaust pilsētā kļīstošās runas, šajā gadījumā par Covid-19 izplatību, noskaidrot patieso informāciju un runāto vai nu apstiprināt, vai noliegt. Kas to būtu domājis, ka pirmais raksts liks tā sarosīties divāna ekspertiem!

„Diemžēl daļai sabiedrības attīstības līmenis vai amats joprojām neļauj paskatīties tālāk par degungalu.”

„Veikalā *Elvi* ar kodu saslīmušas trīs pārdevējas un preču krāvējs! Tam veikalam takš ir jāiet ar likumu!” aptuveni tā skanēja baumas. To eksistenci man apstiprināja veikala vadītājas pienākumu izpildītāja Mairita Geršmane, ar kuru sazinājos telefoniski. Uzklaustīju viņas teikto par darbinieku testēšanu, un tapa raksts.

Vai, man' dienī! Kā tas parādījās sociālajā medijā *Facebook*, tā katram divāna ekspertam radās savs viedoklis. Te nu publicēsim dažu labu komentāru, saglabājot rakstītāja stilu un zināšanas latviešu valodas pareizrakstībā.

Mārtiņš Meikšāns: „Ta piedrāzt to kurzemnieku. Par dārzīgiem un covid vien māks rakstīt. A kad pilsētā notiek daudz dullākas lietas, delfos par to var izlasīt, bet kurzemnieks „neietekmējams, vai neatkarīgais”... īsti nevaru saprast... Klusums... tā laikam ir, ka Darbinieki rados ar cilvēkiem, kuri krukā lietas pilsētā, un tāpēc kurzemnieks tā klusē. Tāpēc turpinām C19 tēmu.”

Andris Millers: „Protams ka baumas!!! Un kurzemnieks izplata baumas Napatiesas informācijas sniegšana ir sodāma!!!”

Jānis Blūms: „Avoti vēsta ka kurzemniekam par šo Citro samaksājis lai klientus atbaidītu.”

Ēriks Pucens: „kurzemnieks ir klaūna vācele.” Protams, ir laikmets, kurā, kā apgalvoj teju visi mediju guru, cilvēki nevis lasa rakstus, bet ar acīm pārskrien virsrakstiem un izdara secinājumus. Iespējams, ka tā ir arī šoreiz un kādam aizņemības dēļ nav bijis laika iedziļināties rakstā izklāstītajam. Iespējams, pie vainas ir naktī debesīs redzamais, baltais un spožais spīdekļis. Iespējams, vainojams cits iemesls un vēlme publiski pašapliecināties, lai gūtu aplausus un izsauceinus *Bis!* no līdzīgas attīstības ekrāna skrullētājiem, kuri klaiņo virtuālajā vidē.

Es saprotu, ka šādus ekspertus uzrunāt nav vērts, jo pastāv tikai viņu patiesība. Izbaidiet slavas mirkli, spodriniet spalvas, un *Bravo!* jums no manis. Bravo par lieliskajiem, intelektuālajiem komentāriem! Bravo par žurnālistu darba novērtējumu! Bravo par dziļajiem domu graudiem jūsu rakstītajā! Bravo un paldies par to, ka jūs liekat smaidīt gan mani kolēģiem, gan man! To es daru, arī rakstot šo redzējumu.

JAUNĀ ABONĒŠANAS KAMPAŅA SĀKUSIES!

No 1. līdz 18. oktobrim abonē laikrakstu **GADAM** par **īpašu cenu**:

- komplektu *Kurzemnieks* kopā ar *Laimīgo Programmu* – **76 eiro** (pēc 18. oktobra – 79,75),
- laikrakstu *Kurzemnieks* – **67 eiro** (70,40).

„Mums vietējā avīze mājās ir vienmēr, jo parasti akcijas laikā to abonējam uz gadu. Tā ir izdevīgāk. Vienu mēnesi varam lasīt par velti,” saka kuldīdzniece Andžela Vainšteine. „Mamma ir pensionāre. Es strādāju, bet man aldiņa nav liela, tādēļ mums tas ir svarīgi.”

Katra izlasot to, kas nu kurā numerā šķiet interesantāks. Andžela lasīšanu sākot ar pēdējām lappusēm. Viņu interesējot vietējie notikumi. Meita atzīst, ka mamma Irēna esot cītīgāka lasītāja – pārskatot teju visus rakstus. Vēl tāpat kā *Kurzemnieks* gadiem ilgi tiekot abonētas divas avīzes krievu valodā.

Pašmāju notikumi interesē

TRĪS PAR VIENU

Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija (VARAM) sagatavojusi jaunā likuma *Par pašvaldībām* projektu, kas valdībā jāiesniedz līdz oktobra beigām. **Kādus uzlabojumus paredzat?**

LIELĀKA IEDZĪVOTĀJU LĪDZDALĪBA

1. Vita Krieviņa, VARAM sabiedrisko attiecību nodaļas vadītāja: – Kopš pašvaldību likuma pieņemšanas 1994. gadā valsts pārvaldē ir notikušas būtiskas pārmaiņas, tāpēc vajadzīgas izmaiņas tiesiskajā regulējumā. Vienlaikus tāda nepieciešamība ir saistībā ar administratīvi teritoriālo reformu, akcentējot sabiedrības iesaisti lēmumu pieņemšanā un efektīvākus instrumentus, kas uzklaustītu viedokļus un izvērtētu sabiedrībai būtiskus jautājumus par attīstību. Tāpēc, izstrādājot jauno pašvaldību likumu, ministrija vēlas laikmetīgu pārvaldību, stimulējot demokratizāciju, nodalot lēmējvaru no izpildvaras, samazinot varas koncentrāciju un vairojot regulāru vietējas

sabiedrības līdzdalību.

Ministrija rosina skaidri nodalīt lēmējvaras un izpildvaras uzdevumus. Noteikti arī mehānismi plašākai iedzīvotāju līdzdalībai – tas varētu celt pašvaldības darba kvalitāti un atbilstību cilvēku interesēm. Kā vienu iesaistes formu paredzēts ieviest līdzdalības budžetu, lai iedzīvotāji paši var noteikt, kā daļa naudas tiek iztērēta šīs vietas attīstībai. Iecerēts ieviest prasību veidot iedzīvotāju valdi, lai uzturētu dialogu starp pagastu un novada pilsētu (izņemot administratīvo centru) cilvēkiem un domi. Valde būtu konsultatīva un izskatītu vietējas nozīmes jautājumus. Tāpat paredzēts noteikt, ka iedzīvotāji var

domei iesniegt kolektīvu iesniegumu.

Vēl ir vairāki ieteikumi, kas vietvaru darbu padarītu raitāku, kā arī mazinātu administratīvo slogu. Precizēta izpildītāja lēmējvarai – tas varētu celt pašvaldības darba kvalitāti un atbilstību cilvēku interesēm. Kā vienu iesaistes formu paredzēts ieviest līdzdalības budžetu, lai iedzīvotāji paši var noteikt, kā daļa naudas tiek iztērēta šīs vietas attīstībai. Iecerēts ieviest prasību veidot iedzīvotāju valdi, lai uzturētu dialogu starp pagastu un novada pilsētu (izņemot administratīvo centru) cilvēkiem un domi. Valde būtu konsultatīva un izskatītu vietējas nozīmes jautājumus. Tāpat paredzēts noteikt, ka iedzīvotāji var

domei iesniegt kolektīvu iesniegumu. Vēl ir vairāki ieteikumi, kas vietvaru darbu padarītu raitāku, kā arī mazinātu administratīvo slogu. Precizēta izpildītāja lēmējvarai – tas varētu celt pašvaldības darba kvalitāti un atbilstību cilvēku interesēm. Kā vienu iesaistes formu paredzēts ieviest līdzdalības budžetu, lai iedzīvotāji paši var noteikt, kā daļa naudas tiek iztērēta šīs vietas attīstībai. Iecerēts ieviest prasību veidot iedzīvotāju valdi, lai uzturētu dialogu starp pagastu un novada pilsētu (izņemot administratīvo centru) cilvēkiem un domi. Valde būtu konsultatīva un izskatītu vietējas nozīmes jautājumus. Tāpat paredzēts noteikt, ka iedzīvotāji var

TAS VAR MAINĪT SAIKNI

2. Daiga Kalniņa, Alsungas novada domes priekšsēde: – Vēl nav pārliecināši saprotams, kā likumprojekts ieviesīsies dzīvē, piemēram, nav skaidrs, kā veidosies un kāds vispār būs jaunais līdzdalības budžets. Novadi tiks apvienoti, bet tik un tā nebūs vienādi. Vēl mulsinošu priekšstatu rada tāds jaunums

IR DAŽĀDAS IDEJAS

3. Inga Bērziņa, Kuldīgas novada domes priekšsēde: – Ir tādas lietas, ko mums gribētos mainīt. Paredzēts izpildītājiem ieviest uz pieciem gadiem. Mūsu skatījumā šim amatam būtu jāskatās ar domes sasaukuma laiku. Attiecībā uz iedzīvotāju valdi Kurzemes plānošanas reģionā vairāki pašvaldību

kā iedzīvotāju valde. Kādas tad īsti tai būs tiesības? Iespējams, tā būs tikai konsultatīva padome. Izskatās, ka jaunais likumprojekts vismaz šajā ziņā tapis lielākoties no Rīgas un citu lielo novadu viedokļa. Mazajās pašvaldībās saikne ar iedzīvotājiem jau ir bijusi – tie, kuri gribējuši, nākuši uz sapulcēm, izteikuši savas vēlmes

vadītāji ieteica labāk tās saukt par konsultatīvajām padomēm. Valde ir vārds, kas var mulsināt. Bet ideja par šādu veidojumu ir laba – tā var iesaistīt iedzīvotājus un ar viņiem konsultēties, pieņemot lēmumus. Tas veicinātu, piemēram, efektīvāku ceļu fonda naudas izmantošanu. Par šiem jautājumiem jau daudz esam ar iedzi-

arī ikdienā. Pēc likumprojekta tas būs tāds mākslīgs veidojums, kas diez vai dos lielākas iespējas, pamudinājumu, aktivitāti visiem iedzīvotājiem. Vārbūt tad cilvēki vairs neies uz pašvaldību un nerunās ar deputātiem, bet viņiem būs jāmeklē jaunā valde, kur ko ierosināt. Mēs vēl par to spriedisim un izteiksīm savus priekšlikumus.

votājiem runājuši, bet viņiem nav bijis lēmējtiesība. Jaunums ir līdzdalības budžets attīstībai – arī tas kopumā labi vērtējams. Cits jautājums: ko pašvaldība tam varēs atvēlēt, ņemot vērā diezgan kritisko finanšu situāciju un pieaugošās izmaksas sociālajā un citās jomās.

Daina Tafelberga

Par iepriecām un pabēdām ziņojiet *Kurzemniekam* e-pastā: dina.porina@kurzemnieks.lv. Lasītāju vērojumi nav anonīmi.

RUNĀ SPECIĀLISTS

Pandēmija – reģionālā tūrisma iespēja

Artis Gustovskis, Kurzemes tūrisma asociācijas valdes priekšsēdis

devās uz Kurzemes piekrasti.

Par populārākajiem tūrisma objektiem nešaūbīgi kļuvušas dabas takas un parki. Dabas taku Latvijā ir ļoti daudz, taču pieplūdums bija tik liels, ka sākotnēji tika piemirsts pat ievērot distanci.

Ņemot vērā starptautiskās mobilitātes ierobežojumus, ienākošā un izejošā tūrisma uzņēmumi Rīgā ir tās apkārtnē nonākuši neapskaužamā situācijā, salīdzinot ar situāciju novados. Neskaitāmi bijuši spiesti darbību apturēt, un virkne nozares cilvēku zaudējusi darbu. Tā diemžēl noticis arī ar dažām lielākajām viesnīcām Latvijā.

Konkrētas prognozes tūrisma izdarīt ir gandrīz neiespējami. Skaidrs, ka tendences jebkurā gadījumā būs saistītas ar galamērķiem, kas tuvākajā nākotnē spēs piedāvāt vairāk dabas tūrisma jeb tādu iespēju, kur tūristi var baudīt atpūtu, ievērojot Covid-19 ierobežojumus, piemēram, tie ir nelieli koncerti dabā, tostarp purvos un citās alternatīvās vietās, vai naktsmitnes ar mazāku skaitu gultasvietu, bet plašākām telpām, kur viesiem nav jāsaskaras ar citiem, kā arī vairāk digitālo risinājumu, t.sk. tūrisma inovāciju, kas novados tiek radītas, piemēram, kopā ar augstskolām, bet nepieciešams plašs valsts atbalsts.

Tā kā lielākas pieprasījums krīzes laikā bija tieši pēc reģionālajiem tūrisma apskates objektiem, virkne pakalpojumu sniedzēju gan restorānos, gan viesu izmitināšanā saskārās ar kapacitātes trūkumu. Cilvēki izvēlējās nomājākas un klusākas atpūtas vietas, un virkne mazo nozares uzņēmumu nebija gatavi visus gribētājus uzņemt. Konkrētos datumos nebija brīvas nevienas gultasvietas ne Jūrkalnē, ne Pāvilstajā.

Ievērojami mainījās arī vidējā ceļotāja profils, jo dubultojs to cilvēku skaits, kuri citkārt ceļoja uz tālākām un eksotiskām valstīm, kā arī kaimiņu pieplūdums no Lietuvas un Igaunijas, no kuriem lielākā daļa

NUMURA CITĀS

Ineses Slūkas zīmējums

Sarunā ar lasītājiem Kuldīgas bibliotēkā rakstniece Dace Priede atceras: „Kad bērniņā pārnesu mājās Džeralda Darela grāmatas, lasīju nakti zem segas, bet mamma ņēma nost un teica: „Es nevaru izturēt – tu zem tās segas tik garšīgi smejiies!””

PĒC PUBLICĒTĀ

Baumām īsas kājas

Pēc publikācijas vietnē *Kurzemnieks.lv* jaunajā rubrikā *Baumas vai patiesība*, kurā aprakstīta situācija veikalā *Elvi*, redakcija saņēma e-pastu ar šādu uzrunu.

„Labdien! Tā kā Kuldīgas kolēģi ir sazinājušies ar mums, joprojām valda saspringums par Covid-19 infekciju, tostarp it kā slimības uzliesmojumu veikalā *Elvi*, vispirms vēlos jums pateikties par to, ka esat pievērsuši uzmanību šai lietai un palīdzat atspoguļot reālo situāciju, jo baumas izplatās ļoti ātri un cilvēku satraukums ir saprotams, tomēr mūsu visu interesēs ir ļoti svarīgi arī neļauties panikai, bet saglabāt mieru un līdzsvaru.”

Pievienots SIA *Elvi Latvija* komercdirektors Lailas Vārtukapteines komentārs: „Tā kā

sabiedrības drošība un miers ir ļoti svarīgs, vēlamies sniegt vairāk informācijas par *Elvi* īstenotajiem aizsardzības pasākumiem. (...) Veikala *Elvi* vadība ir izplatījusi testus pilnīgi visiem darbiniekiem – ir saņemtas atbildes, un 100% visu darbinieku rezultāti ir negatīvi. Lai nodrošinātu klientu un darbinieku aizsardzību, darbinieki vismaz reizi stundā, bet, ja nepieciešams, arī biežāk veic ratu, grozu un citu virsmu dezinfekciju, kases zonā ir izvietotas organiskā stikla aizsargbarjeras, veikalu vidē pilnībā atjaunotas grīdas uzlīmes, un informatīvi atgādinājumi, kas mudina cilvēkus ievērot distanci un iepirkties atbildīgi, maksāt ar karti un izvairīties no liekas produktu aizskaršanas ar rokām. Klientiem ir pieejami roku dezin-

ficijas līdzekļi.

MUMS RAKSTA

Vai vasarnīcās drīkst šmucēties, kā grib?

Kurzemnieka redakcija vērsās kundze, kurai bijusi negatīva pieredze ar kaimiņu vasarnīcu kooperatīvu, proti, viņš tur dzīvo cauru gadu, un mājā izbūvēta tualete, kuras sastāvs aizplūst nezināmā virzienā.

ciemu teritorijās nosaka Kuldīgas novada domes 2012. gada 30. augusta saistošie noteikumi NR. 2012/18 *Sadzīves noteikumu krājrezervuāru izbūves, reģistrācijas un lietošanas noteikumi Kuldīgas novadā.*”

Kundze atzīst: katram sava rociņa – visi nevar uztaisīt smalku tualeti ar zelta podiem un sudraba rezervuāriem kanalizācijā, bet Kuldīgas novadā taču esot jābūt kādiem noteikumiem šādu atvieglošanās vietu iekārtošanai un kontrolei, lai viss netiktu pakluso izvadīts grāvī vai, vēl trācāk, Ventā.

Tātad noteikumi ir, bet kā tiek kontrolēta ievērošana? „Lai aizsargātu cilvēku dzīvību un veselību, nodrošinātu vides aizsardzību un dabas resursu ilgtspējīgu izmantošanu un noteiktu Kuldīgas novada pašvaldības administratīvās teritorijas robežas ražīto notekūdeņu apsaimniekošanas prasības decentralizētās kanalizācijas sistēmās, kuras nav pievienotas sabiedrisko ūdenssaimniecības pakalpojuma sniedzēju centralizētajai kanalizācijas sistēmai, ar Kuldīgas novada domes 2019. gada lēmumu ir apstiprināti Kuldīgas novada pašvaldības saistošie noteikumi Nr. 2019/4 *Par decentralizēto kanalizācijas pakalpojumu apsaimniekošanu un uzkaites kārtību Kuldīgas novada pašvaldībā.* Šo saistošo noteikumu 29. punkts nosaka papildu pienākumus, kas ikvienas decentralizētās kanalizācijas sistēmas īpašniekam vai valdītājam ir jāievēro papildus Ministru kabineta 2017. gada 27. jūnija noteikumos Nr. 384 noteiktajam, t.sk. ar centralizētās kanalizācijas sistēmas speciāli izveidotās notekūdeņu pieņemšanas vietas īpašnieku, valdītāju zervuāru izbūves, reģistrācijas un lietošanas kārtību Kuldīgas novada Kuldīgas pilsētas administratīvajā teritorijā un pagastu

ciemu teritorijās nosaka Kuldīgas novada domes 2012. gada 30. augusta saistošie noteikumi NR. 2012/18 *Sadzīves noteikumu krājrezervuāru izbūves, reģistrācijas un lietošanas noteikumi Kuldīgas novadā.*”

Labī, bet kā ar noteikumiem mazmāju ierīkošanai? „Inženierkomunikāciju izbūvi veic saskaņā ar Ministru kabineta 2017. gada 9. maija noteikumiem Nr. 253 *Atsevišķu inženierbūvju būvnoteikumi*, savukārt notekūdeņu krājrezervuāru izbūves, reģistrācijas un lietošanas kārtību Kuldīgas novada Kuldīgas pilsētas administratīvajā teritorijā un pagastu

Kad pēdējo reizi vasarnīcu ciematos bijušas pārbaudes, un kurš to dara?

„Pārbaudes tiek veiktas, ja saņemtas sūdzības par iespējamiem pārkāpumiem. Pēdējā sūdzība bijusi aprīlī, tad arī veiktas pārbaudes, kurās piedalījās Kuldīgas novada pašvaldības policijas un būvvaldes amatpersonas. Saskaņā ar Kuldīgas novada pašvaldības saistošajiem noteikumiem kontroli veic pašvaldības policijas amatpersonas, kuru kompetencē ir pārbaudīt decentralizēto kanalizācijas pakalpojumu saņemšanu apliecināto atbilstošuma dokumentu esamību, un sabiedrisko ūdenssaimniecības pakalpojumu sniedzēja – SIA *Kuldīgas ūdens* – amatpersonas.”

Kas draud grēkažiem?

„Ja, veicot pārbaudi, tiek konstatēts, ka notekūdeņu apsaimniekošana nenotiek saskaņā ar normatīvajiem aktiem, decentralizētās kanalizācijas sistēmas īpašniekam vai valdītājam tiek uzdots novērst konstatētās nepilnības. Pēc nepilnību novēršanas nekustamais īpašums tiek atkārtoti apskats, lai pārbaudītu notekūdeņu apsaimniekošanas atbilstību normatīvajiem aktiem.”

Nu, lūk, atbildes ir garas, plašas, piesaucot dažādu noteikumu pantus... Bet skaidrs: ja blakus ir pacietīgs kaimiņš, kurš nesūdzas, pašvaldība par mēslu vai turētāju viņš ir noslēdzis līgumu par notekūdeņu un nosēdumu pieņemšanu.”

Alberts Dinters

Saslimis vēl viens cilvēks

Pirmdien, 5. oktobrī, Kuldīgas novadā bija 92 ar koronavīrusu inficēti, vēsta Slimību profilakses un kontroles centra jaunākie dati kartē.

Kuldīga vēl ir trešajā vietā Latvijā, jo Rīgā ir 277, bet Daugavpilī 141 aktīvais gadījums. Kopš pandēmijas uzliesmojuma mūsu novadā reģistrēta 101 saslimšana. Pagājušajā diennaktī Latvijā veikti 1748 testi un reģistrēti 40 jauni gadījumi, miris viens cilvēks grupā no 70 līdz 75 gadiem. Pēdējā diennaktī stacionēti trīs pacienti ar Covid-19. Kopā šādi ārstējas 28 cilvēki – 24 ar vidēji smagu slimības gaitu, bet četri ar smagu, un tie ir no 45 līdz 70 gadiem. No stacionāra izrakstīti 234 pacienti. Pavisam valstī reģistrēti 2126 saslimšanas gadījumi, bijuši 336 577 izmeklējumi, 1307 cilvēki izveseļojušies, 39 miruši.

Alberts Dinters

KULDĪGAS NOVADĀ

Skolās – daļēji vai pilnībā attālināti

Vairākās Kuldīgas novada skolās ir pārmaiņas: daļa uz attālināto mācīšanos pārgājusi pilnībā vai daļēji atsevišķās klasēs. Izskanējušas runas arī par rudens brīvlaika pārcelšanu, tomēr tas nenotiks.

Kā skaidro izglītības nodaļas vadītāja Santa Dubure, tā kā daudzās skolās attālinātās mācības notiek daļēji vai pilnīgi, radusies doma pārcelt rudens brīvlaiku: „Runājām ar Izglītības un zinātnes ministriju, arī daži vecāki izteica šādu vēlmi, taču bija jābūt pārliecībai, ka tādām izmaiņām piekristu vismaz 50% vecāku. Piektdien, kad šo situāciju risinājām, tādas pārliecības nebija. Ministrija izmaiņām nepiekrita arī tāpēc, ka Ministru kabineta noteikumi neparedz tādu kārtību, ka brīvlaiku varētu pārcelt.”

V.Plūdoņa Kuldīgas vidusskolas direktora pienākumu izpildītāja Inese Astaševska situāciju raksturo kā mierīgu: „Attālināti mācās 98 bērni – viņi ir kontaktpersonas un ietilpst tajās četrās klasēs, kurām noteikta karantīna. Vēl apmēram 12 mājās mācās pēc vecāku iniciatīvas. Tiem 98 skolēniem reizi nedēļā tiek piegādātas pārtikas pakas, pārējiem ne. Arī četri

darbinieki izvēlējušies strādāt attālināti, un tam ir ļoti dažādi iemesli.”

Kuldīgas 2. vidusskolā karantīna noteikta visiem. Direktore Guntra Buivida par situāciju jūtas apbēdināta: „Ir tiešām grūti. Slimība ir nenormāli lipīga – 15 minūtes pavadot kopā ar inficēto, var saslimt pats. Divi pedagogi ir inficēti, divi ir kontaktpersonas, arī viens tehniskais darbinieks. Piektdien abās ēkās taisījām lielo dezinfekciju. Izzinājām, kuriem bērniem vajadzēs datorus un planšetes, un tās šodien (5. oktobrī) jau sākām izdalīt. Visiem dalīsim arī pārtikas pakas. Neskaitot tālmācību un neklātieni, kopā vairāk nekā 340 skolēnu un 54 skolotāju ir spiesti strādāt attālināti.”

Karantīna bērnam, skolai, klasei vai bērnuģimēnijai nozīmē to, ka norādītajā laikā mācības tiek organizētas attālināti saskaņā ar iestādē apstiprināto kārtību. Tās nav brīvdienas. Neskaitot gadījumā vecāki var sazināties ar klases audzinātāju vai grupas skolotāju; ja vajag, tad ar skolas direktoru vai bērnuģimēniju vadītāju. Tāpat var iepazīt informāciju vietnē *E-klase.lv*, iestādes mājaslapā, kā arī saziņas grupās.

Situācija 5. oktobrī. Karantīna noteikta*:

- Kuldīgas 2. vidusskolā un Viduskurzemes pamatskolā-attīstības centrā;
- četrās klasēs V.Plūdoņa Kuldīgas vidusskolā;
- vienā klasē Kuldīgas Centra vidusskolā;
- vienā *Cīrulīša* grupā;
- vienā *Ābelītes* grupā;
- divās *Bitītes* grupās.

* Saraksts var mainīties pēc SPKC norādījumiem.

ALSUNGĀ UN SKRUNDĀ Pagaidām viss ierasti

Alsungas vidusskolas direktora pienākumu izpildītāja Undīne Priedoliņa ir noskaņota pozitīvi: „Mums, par laimi, nekas nav mainījies. Viena skolotāja strādā attālināti, jo viņas bērns bijis kontaktpersona kādā Kuldīgas skolā. Tas ir tikai drošības nolūkos. Turpinām, kā ierasts, palielinām distancēšanos, stingrāk uzraugām, lai nenotiktu saskare starp dažādām klasēm. Nezinu, vai tā varēsim ko ierobežot, jo bērniem ir brāļi un māsas dažādās klasēs. Ierobežojumi ir uz katra paša sirdsapziņas. Es jau varu darbiniekus aicināt nebraidīt uz citām pilsētām, taču daudzi dzīvo citur, arī pati braucu no Ventspils puses. Panikai nav pamata, jo viss atkarīgs no tā, kā katrs situāciju interpretē.”

Skrunčas vidusskolas direktors Ainārs Zankovskis par vecāku attieksmi ir bažīgs: „Pašlaik viss rit, kā ierasts. Lai Dievs dod sagaidīt rudens brīvlaiku! Ja saslīmušie ir Aizputē un Kuldīgā, nevar zināt, kā tas attīstīsies. Būs jāpielāgojas. Mums bija bērnuģimēniju vecāku sanāksme, kur lūdzām, nododot bērnuģimēniju, pašiem lietot sejas aizsegu. Diemžēl vecāki to neņem vērā. Tad ko mēs varam gribēt? Tāpat jau saņemsim to, kas pelnīts.”

Elisa Rudzīte

NO KĀRTĪBAS SARGĀTĀJU IKDIENAS

Covid-19 analīzes un konflikti ģimenē

Stāsta Kuldīgas novada pašvaldības policijas inspektors Juris Kūlis.

28. septembris. Diena pāiet, nodrošinot kārtību Vakara ielā, Covid-19 analīžu pieņemšanas punktā, kurā mūsu darbinieki izsniedz un pieņem traucējumus siekalu paraugiem.

29. septembris. Pienāk informācija, ka pie kāda īpašuma Annas ielā netiek tīrīta ietve. Aizbraucam, bet viss tīrs. Cīrulīšu alejā kādam sirmgalvim tiekot darīts pāri. Noskaidrojam, ka 90 gadus vecajam vīram bijis konflikts ar mazdēlu, kurš aizgājis prom. Izskaidrojam, ko un kā darīt.

30. septembris. Kurmālē kādās mājās pieklīduši kaimiņu suņi, tiek rakstīts iesniegums. Arī šodien vēl strādājam analīžu pieņemšanas vietā.

1. oktobris. Uz Liepājas ielas pie Pilsētas laukuma novietots spēkrats, kas traucē gājējiem. Autovadītājam izskaidrojam, ar ko tas var beigties. Viņš situācijas nopietnību izprot un pabrauc malā. Pilsētas dārzā notiek pasākums un jāievēro distance – pārkāpumu nav. Atkal izsaukums uz Cīrulīšu aleju, kur konflikts starp vectēvu un mazdēlu. Šoreiz satiekam abus un noturam stingras audzināšanas pārrunas. Vecāki sievietei grūti tikt mājās – aizvedam viņu.

2. oktobris. Pienāk ziņa, ka Adatu ielā jauniešiem lieto alkoholu. Pārbaudām: viņš ir pilngadīgs, un grādīgie tiek lietoti. Par to protokols. Pienāk anonīma ziņa, ka Liepu ielā pieklīduši trīs kaķēni. Paziņojam domes vides

speciālistei. Zvans no mums zināmas adreses: sieviete saka, ka vīrs, iespējams, tūlīt sāks uzvesties agresīvi, jo sūta viņai dīvainas īsziņas. Izskaidrojam tālāko rīcību.

3. oktobris. Naktī zvans no Valsts policijas: pie Ceļu satiksmes drošības direkcijas guļ vīrietis. Bet guļošo neatrodam. Pa dienu atkal izsaukums uz Adatu ielu, jo tur kāds vīrietis mēģina izcīnīt cīņu ar zaļo puķi. Pasniedzam protokolu. Zvana sieviete, kura esot redzējusi, kā divi vīrieši piekāvusi citu sievieti, paņēmuši aiz padusēm un ievilkusi mājā. Traucamies uz norādīto adresi. Noskaidrojam, ka sieviete nav cietusi, ir pamatīgā kunga prātā un nav varējusi pāriet. Vīrieši aizvilkuši uz viņas dzīvesvietu, lai nav jāguļ parkā. Tad zvana par rotaļlaukumu Gaismas ielā – jaunieši skaļi klausās mūziku, mazajiem bail tur doties. Aizbraucam un paskaidrojam, ka mazākos viņi baida. Viss nokārtojās, mūzika tiek izslēgta.

4. oktobris. Zvans no Valsts policijas, ka kādas sievietes meitu sakodis suns. Pieņemam iesniegumu. Vārmē pilngadīgas sievietes vecāki pret viņu esot izturējušies vardarbīgi. Ziņojam valsts kolēģiem. Videokamerās redzam, kā auto, uzbraucot uz Liepājas ielas, sabojā apgaismes stabu. Fiksējam un nododam Valsts policijai.

Alberts Dinters

Gaisa kvalitāte pasliktinājusies

Aizvadītās nedēļas sākumā daudzviet Latvijā, tostarp Kuldīgā, bija novērojama dūmakā, kas aizsedza sauli. Izrādās, ka 1. oktobrī, dominējot anticiklonam virs Krievijas rietumu daļas un ciklonam virs Centrāleiropas, ar brāzmainu DA vēju Latviju sasniedza putekļu un dūmu mākoņu zona, kas dienā šķērsoja valsti un debesis bija novērojama kā plāna mākoņu sega.

Putekļu un dūmu mākoņu sega atvirzījies no Krievijas un Ukrainas, kur turpinās plaši savvaļas ugunsgrēki, dūmus papildina putekļu un smilšu vētru gaisā paceltais piesārņojums, ko apzīmē kā gaisā suspendēto sīko, cieto daļiņu jeb PM 10 līmeni, to diametrs ir līdz desmit mikrometriem.

Pasaules Veselības organizācijas (PVO) vadlīnijas nosaka, ka PM 10 vidējai koncentrācijai nevajadzētu pārsniegt 50 mikrogramu kubikmetrā ($\mu\text{g}/\text{m}^3$) diennaktī un $20 \mu\text{g}/\text{m}^3$ gadā. Piektdienas rītā Lietuvā šis piesārņojums sasniedzis ļoti augstu līmeni – koncentrācija Kauņā un Viļņā pieaugusi līdz $160\text{--}180 \mu\text{g}/\text{m}^3$. Kopš tā brīža gaisa kvalitātes uzraudzībai pastiprinātu uzmanību pievērsis Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs. Atklājies, ka arī Kurzemē gaiss pasliktinājies, proti, atmosfēras gaisa kvalitātes stacijās uzrādījies, ka Rucavā 1. oktobrī PM10 koncentrācija sasniegusi 84, bet nākamajās divās dienās – 120 un $93 \mu\text{g}/\text{m}^3$ diennaktī. Savukārt Liepājā pirmajās trijās oktobra dienās bijuši $65,99$ un $93 \mu\text{g}/\text{m}^3$ diennaktī. Savukārt svētdien Liepājā jau $30 \mu\text{g}/\text{m}^3$ – trīsreiz mazāks nekā piektdien un sestdien. Rucavā mikroskopisko putekļu koncentrācija samazinājusies no $120 \mu\text{g}/\text{m}^3$ piektdien līdz $93 \mu\text{g}/\text{m}^3$

Gaisa piesārņojums brīžiem saulī aizsedza tik ļoti, ka uz to varēja skatīties, neizmantojot saulesbrilles.

sestdien un $27 \mu\text{g}/\text{m}^3$ svētdien. Līdz ar to gaisa kvalitātes indekss svētdien Latvijā jau bijis vērtējams starp viduvēju un labu.

Saskaņā ar PVO novērtējumu gaisa piesārņojums ir ceturtais lielākais risks veselībai – aiz augsta asinsspiediena, neveselīga uztura un smēķēšanas. Pastāvīgi ieelpojot daudz sīku daļiņu, palielinās risks iegūt sirds un asinsvadu slimības, elpošanas orgānu slimības un vēzi. Piesardzīgiem jābūt tiem, kuriem ir elpceļu problēmas. Eiropas Komisijas ieteikums gadījumos, kad novērojams augsts gaisa piesārņojums: jutīgās grupas locekļiem, kā bērniem ar astmu un pieaugušajiem ar sirds problēmām, jāierobežo

pastāvīgas un lielāka fiziskā slodze ārā. Ikatram, ja jūt, ka sāk sūrstēt kakls vai nāk klepus, jāierobežo aktivitātes un pastaigas ārā.

Pēc Eiropas Komisijas atmosfēras monitoringa servisa *Copernicus* prognozēm šis nedēļas sākumā laika apstākļus noteiks ciklona ziemeļaustrumu mala, vietām, galvenokārt austrumos, palaikam līs, un joprojām dominēs DR vējš. Tāpēc pastāv varbūtība, ka putekļu un dūmu mākoņi tiks atnesti vēl. Tomēr atmosfēras augstākajos slāņos jau dominē dienvidu vēji, kas mazina plūsmu no austrumiem, un gaiss uzlabosies.

Alberta Dintera
teksts un foto

Kuldīgas slimnīca: paciente simptomus noklusējusi

30. septembrī Kuldīgu, pēc tam visu Latviju pāršalca ziņa, ka Kuldīgas slimnīcā kāds pacients par atrašanās tiešā saskarē ar Covid-19 inficētu cilvēku sniedzis nepatiesas ziņas un ka nu vairākiem speciālistiem noteikta karantīna, bet uzņemšanas nodaļā samazināta neatliekamo iekšējo slimību pacientu plūsma.

Ar redakciju sazinājās Māris Millers, jo runa ir par viņa sievu Santu Milleri – pacienti, kuru tur aizdomās par šo ziņu noklusēšanu. Ar presi viņš nolēmis runāt tāpēc, ka uzskata: dzīvesbiedre tiek apmelota.

NOTIKUMA HRONOLOĢIJA

M. Millers stāsta: „Ceturtdiena, 24. septembris. Skolas puikas parkā lidina koka riņķi, kas jātrāpa uz zemē iesprausta mietiņa, un trāpa sievai pa seju, es viņu aizvedu uz ātro palīdzību. Tur ārsti pieņem lēmumu, ka jāuzliek šuves, to izdara un palaiž mājās. Pirms tam mums bija jāaizpilda anketa, ka neesam bijuši ceļojumos, nav

bijis kontakta ar Covid-19 slimnieku. To aizpildījām, jo nekā tāda nebija. Nākamajā dienā, 25. septembrī, sievai kļuva slikāk, acs sapampa, sākās galvas reiboņi, parādījās temperatūra +38,5 un drudzis. Sestdien, 26. septembrī, ap pusdienas laiku, pieņemām lēmumu tomēr vēlreiz aizbraukt uz slimnīcu, lai uztaisītu galvai datortomogrāfiju. Santai ļoti sāpēja galva, bija reiboņi, temperatūra, visus simptomus ārsti pierakstīja. Pārbaudes tika veiktas, neko sliktu neatrada. Sievu pievienoja pie sistēmas, to izpilināja un palaida mājās.

Svētdiena, 27. septembris. Viss bez izmaiņām, sievai temperatūra, reiboņi, nespēks, asinsspiediens regulāri lēkā. Pirmdiena, 28. septembris. No rīta Santa aizbrauca uz doktorātu, lai ar ģimenes ārstu vienotos par nosūtījumu uz asinsanalīzēm, sāka šķist, ka viņai esošie simptomi līdzinās Laimas slimībai, jo pirms tam bijām mežā, sev es atradu ērci. Kad doktorāta māsiņa gribēja Santai nomainīt degunam pārsēju,

sieva sāka ģēbt. Ārsts izmērīja spiedienu, tas bija ļoti zems. Tika izsaukta ātrā palīdzība, kas sievu atkal nogādāja slimnīcā. Tur viņai atkal pārbaudīja galvu, neko neatrada, izpilināja sistēmu. Daktere piedāvāja palikt uz novērošanu, bet, tā kā nekā nebija skaidrs, Santa pieņēma lēmumu braukt mājās.

Otrdien, 29. septembrī, sieva saņēma nosūtījumu no ģimenes ārstes nodot analīzes, bet, gaidot rindā, atkal sāka justies slikti un aizgāja uz ātro palīdzību. Sievu šoreiz ielika nodaļā. Tad viņai tika uztaisītas analīzes: gan par Laimas slimību, gan beidzot par Covid-19, jo pirms tam neviens par to pat nerunāja.

Trešdien, 30. septembrī, apstiprinājās, ka manai sievai ir Covid-19. Viņa par to man paziņoja no rīta, es izņēmu bērnus no bērnudārza un devos mājās karantīnā. Gan man, gan bērniem arī tika uztaisītas analīzes, un mums rezultāts ir negatīvs. Sieva atrodas Ventspils slimnīcā, tur tika veikti izmeklējumi. Piekt-

dien, 2. oktobrī, beidzot ir atrasts iemesls sliktajai pašsajūtai – tas ir abpusējs plaušu karsonis.”

VĀRDĀ NESAUČ, BET VISI ZINA

Māris stāsta, ka viņam 29. septembrī zvanīts no Slimību profilakses un kontroles centra (SPKC), jo sporta klubā uz sievas vadītājam nodarbībām 21. septembrī bijuši trīs ar Covid-19 inficēti cilvēki, bet centru interesējuši tikai tālruni tiem, kuri apmeklēja treniņu, lai apzvanītu un ieteiktu veikt testus. Nekādas runas par karantīnu nav bijis, un Santa nav zinājusi, ka iespējams, ir inficējusies.

Visnepatīkamākais pārsteigums ģimenei bijis slimnīcas Facebook kontā izplatītā informācija: viņa esot noklusējusi to, ka ir inficēta, un viņas dēļ ārstiem jānododas karantīnā. Jā, par vainīgo padarītā vārds nav minēts, bet pa neoficiāliem avotiem ziņas izplatījušās ātri, un ģimene sākusī saņemt zvanus. Māris sazinājies ar slimnīcu, rakstot iestādei tās Facebook kontā. Uz to atbildēts,

ka paciente ar viņa pieminētajiem simptomiem, kuri būtu attiecināmi uz Covid-19, nav vērsusies. Viņai bijušas citas sūdzības, kas neatbilst algoritmam, pēc kura tiek ņemtas Covid-19 analīzes.

Kurzemnieks sazinājās ar slimnīcu, jautājot, kādi tai ir pierādījumi, kamdēļ medicīnas iestāde šīs pacientes dēļ vērsusies Valsts policijā. „Kuldīgas slimnīcas galvenā ārste Svetlana Serpāne ir iepazinusies ar pacientes izrakstiem uzņemšanas nodaļā,” atbildē skaidro slimnīcas pārstāve Signeta Lapiņa. „Ir veiktas pārrunas ar personālu, kurš piedalījies pacientes medicīniskajā aprūpē, un secināts, ka šāds situācijas apraksts neatbilst patiesībai, taču, ievērojot personas datu aizsardzību, plašāku informāciju slimnīca nesniedz. Kuldīgas slimnīca ir vērsusies ar iesniegumu Valsts policijā, kura noskaidro notikumu gaitu.”

Kurā pusē taisnība, tas būs jāizpēta Valsts policijai.

Alberts Dinters

Pastam mainīts darbalais

Papildu piesardzības dēļ Kuldīgas pasta nodaļai līdz 14. oktobrim mainīts darbalais. Tā strādās darbdienās no 11.00 līdz 15.00.

Latvijas Pasts (LP) aicina klientus izvērtēt apmeklējuma nepieciešamību un pieteikties pakalpojumiem attālināti vai saņemt tos pēc pieprasījuma dzīvesvietā, savukārt sūtījumu saņemšanai izmantot LP pakomātu vai degvielas uzpildes staciju *Circle K*.

Kuldīgas iedzīvotāji pakalpojumus var saņemt arī pēc pieprasījuma dzīvesvietā. Tos var pieteikt pa tālr. 67008001, 27008001 vai e-pastā: info@pasts.lv. Pastnieks sniegs visus tos, kas pieejami nodaļā: vienkāršu un ierakstītu iekšzemes un pārrobežu vēstuļu un paku saņemšanu un nosūtīšanu, pastmarku un aplokšņu iegādi, preses abonēšanu, iemaksas pasta norēķinu sistēmas kontā, naudas pārveidumu izmaksu, komunālo un citu rēķinu samaksu, komercpreču iegādi.

Lai nav jāuzkavējas pasta nodaļā, var izmantot LP mobilo lietotni, kas ļauj pieteikties attālināti un ierasties noteiktā laikā. Ārpus nodaļas var saņemt arī ienākošos reģistrētos sūtījumus, pāradresējot tos uz LP pakomātu veikalā *Elvi* (Smilšu ielā 20), degvielas uzpildes staciju *Circle K* (Ganību ielā 22) vai citu sev ērtāko adresi, izmantojot mobilo lietotni. Ja tiks noteikti papildu ierobežojumi, LP informēs par turpmāko.

Justīne Smilga

Sabiedriskajā transportā tikai ar maskām

Vakar, 5. oktobrī, saistībā ar Covid-19 uzliesmojumu Latvijā sasaukta ārkārtas Ministru kabineta sēde, kurā nolēmts: sabiedriskajā transportā sejas aizsegs jālieto obligāti.

Masku lietošana noteikta uz mēnesi – no 7. oktobra līdz 6. novembrim. Tās varēs nevilkt bērni līdz 13 gadiem un cilvēki, kuriem ir acīmredzami kustību traucējumi vai psihiskās veselības traucējumi. Izņēmumi pieļauti tāpēc, ka viņiem nav iemaņu mutes un deguna aizsega lietošanā, turklāt

bērnu vidū Covid-19 izplatībai ir mazāks risks. Kā skaidroja Veselības ministrijas pārstāvji, šo aizsegu lietošana attiecas arī uz skolu autobusiem.

Šāda prasība bija spēkā jau vasaras sākumā, bet, novērojot saslimstības kritumu, tāda rīcība bija ieteicama. Tagad nosacījums atkal ieviests uz noteiktu laiku, jo, sākot ar divām nedēļām, var novērot ieviestā efektu un mēneša laikā izvērtēt tā noturību.

Ja masku lietošanas dēļ Covid-19 izplatība stabilizēsies un

mazināsies, prasība varētu tikt atcelta, bet, ja vēlamā efektu tā nedos, būs jāievieš ierobežojumi pulcēties un rīkot pasākumus.

Kā mutes un deguna aizsegu var lietot medicīniskās, nemedicīniskās jeb higiēniskās maskas, kā arī vizierus un sejas vairogus. Maskai cieši jāpieguļ sejai, ar saitēm to piestiprinot aiz ausīm vai sasienot ap galvu. Maskas, kas netiek ražotas medicīniskajām vajadzībām, netiek sertificētas. Tām jābūt tādām, kas ļauj brīvi elpot, ir ērtas, labi pieguļ sejai un

nav jāsakārto, pieskaroties ar rokām. Maska ir atkārtoti lietojama un viegli mazgājama.

Sejas maska jānomaina, tiklīdz tā ir mitra vai netīra, bet medicīnisko lieto divas trīs stundas. Vienreizlietojamās gan nedrīkst izmantot atkārtoti.

Veselības ministre Ilze Viņķele ārkārtas sēdē atzina, ka šonedēļ varētu sākt diskutēt arī par pulcēšanās ierobežojumiem sporta pasākumos telpās un pasākumos bez personificētām sēdvietām.

Alberts Dinters

Nodarbības ar pulcēšanos telpās – atceltas visā novadā

2. oktobrī Kuldīgas novada dome ārkārtas sēdē nolēmusi noteikt jaunus ierobežojumus papildus tiem, kas noteikti ar Ministru kabineta (MK) 30. septembra lēmumu.

Līdz 14. oktobrim visā Kuldīgas novadā gan bērniem, gan pieaugušajiem atceltas amatiermākslas, sporta kolektīvu kon-

taktnodarbības (komandu sporta spēles) un brīvā laika nodarbības ar pulcēšanos telpās, iespēju robežās nodrošinot tās attālināti. Deputāti debatēja par civilās aizsardzības komisijas priekšlikumu – izvērtēt epidemioloģiskās drošības riskus sporta bāzēs. Pēc diskusijām un sporta skolas vadības uzklaušanās deputāti

vienojās, ka sporta bāzes (peldbaseins, vieglatlētikas manēža u.c.) apmeklētājiem paliek pieejamas. Bet atbilstoši MK un domes lemtajam tur nenotiks interešu izglītības pulciņi (piemēram, peldtēmacība), nodarbības sporta skolas audzēkņiem, kā arī sporta kolektīvu kontaktnodarbības gan bērniem, gan pieaugušajiem.

Sporta skolas vadība apliecināja, ka sporta bāzēs apmeklētāju plūsmu var organizēt atbilstoši valsts prasībām. Vieglatlētikas manēža pieejama tikai pēc piekrista, zvanot pa tālr. 27842624 un piesakoties brīvajam treniņu laikam. Peldbaseina apmeklējums jāpiesaka pa tālr. 20222085.

Alberts Dinters

BAUMAS VAI PATIESĪBA

Kā ielaiž pircējus veikalos?

1. oktobrī Kuldīgā paklīda runas, ka veikalos *Maxima* un *Rimi* ieviesta stingra kārtība un pircējiem jālieto sejas maskas: *Maximā* bez tām neielaižot, pie *Rimi* durvīm esot paziņojumi. Tās pašas dienas pievakarē *Kurzemnieks* abas tirdzniecības vietas apskatīja.

Pie veikala *Maxima* ieejas izlikts paziņojums, ka apmeklētājiem obligāti jābūt sejas maskām. Dodamies iekšā: neviena dusmīga apsarga, kurš bez maskas

neielaiestu, nav. Tirdzniecības zālē pilns ar pircējiem bez sejas aizsega. Redzams, ka vairāki apmeklētāji, izkāpuši no auto, uz tirgotavu dodas, uzliekot medicīnisko masku.

Tālāk ceļš ved uz *Rimi*. Nekādu norāžu, ka ieeja atļauta tikai tad, ja esi aizsedzis seju, pie durvīm nav. Arī, izstāigājot veikalu un pārējo ēku, nav neviena, kurš aizrādītu, ka tur atrodami ar nepiesegtu muti un degunu. Tātad baumas vai patiesība?

Kurzemnieks sazinājās ar abu uzņēmumu pārstāvjiem. *SIA Maxima Latvija* atbildēja, ka Kuldīgas un Daugavpils veikalos apmeklētāji ir aicināti lietot sejas maskas, ņemot vērā valdības lēmumu par papildu drošību, lai šajās pilsētās ierobežotu Covid-19 izplatību.

Savukārt *SIA Rimi Latvija* sabiedrisko attiecību vadītāja Regīna Ikala skaidro, ka Kuldīgas un Daugavpils klienti uz veikalu var doties bez sejas

maskas, jo platība nodrošina to, ka 2 m distanci var ieturēt. *Rimi* ievēro visu valsts institūciju norādījumus un darbojas atbilstoši situācijai. Visos veikalos ir iespēja dezinficēt rokas. Kases zonā, kur parasti vislielākā drūzma, ir papildu uzraksti un brīdinājumi kases ekrānā. Tāpat atkal ieviests iepirkšanās laiks cilvēkiem ar paaugstinātu inficēšanās risku, savukārt par distanci atgādina grīdas uzlīmes.

Alberts Dinters

Vasara tomēr bijusi laba

Brīvdienu māja *Amatnieki* Mežvaldē piedzīvojusi labu vasaru par spīti bažām pavasarī, kad koronavīrusa izplatības mazināšanas dēļ nācās viesiem durvis slēgt.

SĀKUMĀ – BAŽAS

„Sākumā satraukums tūrisma uzņēmēju vidū bija liels. Mums varbūt ne tik ļoti, jo tas nav galvenais ienākumu avots,” stāsta Valda Meike. „Nolēmām aizslēgt uzreiz martā, kad izsludināja ārkārtējo situāciju. Gandrīz trīs mēnešus nostāvējām dīkā, bet jūnijā otrajā pusē viss atdzīvojās.”

Šovasar brīvdienu mājā, kas ir vien 3,5 km no Kuldīgas un tuvu Mežvaldes centram (bet klusā vietā), lielākoties apmetušies latvieši – zināmu iemeslu dēļ ārzemnieku nav bijis, kaut gan vietnē *Booking.com* rezervācija pieteikta. Arī ar vietējiem ceļotājiem uzņemšana bijusi ierobežota – kā saimniece saka, vēl pirms ārkārtējās situācijas viņi pēc pārņēmībām nav tiekušies. Brīvdienu mājas princips ir dot viesiem patīkamu, mierīgu atpūtu skaistā vietā. Tādējādi *Amatnieku* nams uz laiku tiek izīrēts vienai ģimenei, draugu kopai vai pat vienam cilvēkam – lai sveši netraucē.

ATTĀLINĀTA PIEEJA

„Nezinu, kā citi viesu namu, brīvdienu māju vai viesnīcu saimnieki, bet mēs nepārspilējam,” tā

Brīvdienu mājā *Amatnieki* Mežvaldē šīs vasaras privilēģija bija miers un klusums, kurā var ievērot koronavīrusa dēļ noteiktos burzmas ierobežojumus.

V.Meike. „Dienu pēc viesu aizbraukšanas māju noteikti turam tukšu – izdezinficētu, izmazgātu, izvēdinātu. Tā lika mana iekšējā izjūta. Interese par iespējām

pārņakšņot visu vasaru bija liela, tomēr drošība un cilvēku veselība ir galvenajā vietā. Tādu risku jau nemanījām – cilvēki noteikumus ievēroja, tomēr situācija lika

uzmanīties. Šogad vairāk izmantojām attālināto pieeju. Jā, arī tūrisma tāda ir. Kad cilvēks viesu namu rezervējis, ne vienmēr vajag ar viņu tikties – saru-

nājam laiku un vietu, kur nolikt atslēgu. Viesi atbrauc, piezvana, ka ir ieradušies, ka viss kārtībā vai varbūt ir kādas papildu vajadzības. Telefoniski sarunājam, un, kad viņi brauc prom, atkal atstāj atslēgas noteiktā vietā. Būtībā nemaz nesanāk tikties. Sākumā man pat bija liels izbrīns, ka tā var būt, bet tagad tā jau ierasta lieta. Jāteic, ka te vienmēr bijuši ļoti labi viesi.”

MAZĀK VIESĪBU

Vēl šigada īpatnība ir daudz atpūtnieku no citām Latvijas pilsētām, kuri brauc apskatīt Kuldīgas vecpilsētu. Izstaigā, vakarā noguruši atgriežas *Amatniekos*, lai atpūtos, un no rīta dodas mājās vai tālāk. Mazāk bijis saviesīgu vakaru – kāzu, lielu jubileju, vien tādā nelielā ģimenes lokā, jo ciešu pulcēšanos koronavīruss neatļauj. Pašreiz Covid-19 uzliesmojuma dēļ Kuldīgā turpmāko prognozēt nevarot. Saimniece piebilst: „Rudens vienmēr tāds klusāks. Lai kādi būtu ierobežojumi un lai varbūt viesiem durvis jāslēdz ciet, apkārtnē tik un tā jābūt sauktai, un mājai jāizskatās labi.”

Dainas Tafelbergas teksts un foto

Nozāgē dižegli

Rumbas pagastā nozāgēts dižkoks atrasts pie *Ledermanu* kapiem netālu no tāda paša nosaukuma kādreizējās mājvietas. Nogāzto koku pamanījuši vides pētnieki, kuri par to informēja šī Dabas aizsardzības pārvaldi (DAP).

Kā pārliecinās *Kurzemnieks*, zāgēts pirms kāda laika, no koka savākta tikai nesatrupējusi daļa, pārējais atstāts papardēs. Precīzs laiks nav zināms – tas varētu būt noticis vai nu pērnajā ziemā, vai arī šogad agrā pavasarī.

Kā stāsta DAP Kurzemes reģionālās administrācijas vadītāja Dace Sāmīte, pārvaldes reģistros dižkoks nav bijis minēts. Par to eksperti uzzinājuši tikai pēc tā iznīcināšanas. Dabas pieminekļu sargi uzsver: tas, ka koks nav uzskaitīts dižkoku bāzē *Ozols*, nevienam nedod tiesības to nozāgēt. Dabā redzams, ka arī iepriekš tur nozāgēti vairāki dižkoki, kas savulaik acimredzot bijuši kapu vēsturiskās ainavas daļa. Tur palikusi viena dižpriede, kas izaugusi kādreizējās viensētas kapos, kuros atdusas Ieva un Mārtiņš Strautmanis (māte (1899–1936) un dēls (1927–1928)), kā arī latviešu strēlnieks Jānis Pakalnītis, kurš dzimis 1892. gadā un Latvijā no 1915. līdz 1917. gadam Krievijā

Dižegles nozāgētāji mežā atstājuši koka satrupējušo daļu, pārējo savākuši. Kā norāda Dabas aizsardzības pārvalde, soda nauda par šo nodarījumu ir vairāk nekā 23 000 eiro.

jas karaspēka sastāvā cīnījies pret Vācijas armiju, kļuvis par kara invalīdu ar vispārēju darbību zudumu, dzīvojis Kuldīgas pagastā, kur miris 1938. gadā.

„Visi Latvijas dižkoki nav reģistrēti,” skaidro D.Sāmīte. „Ministru kabineta noteikumi nosaka koka apmēru vai augstumu – to sasniedzot, tas automātiski kļūst par dižkoku.”

Noteikumi izskaidro, ka egle

par dižkoku kļūst tad, ja tā vai nu sasniegusi 37 m augstumu, vai arī tās apkārtmērs 1,3 m no zemes sasniedz trīs metrus. Tātad to zāgēt drīkstēja tikai ar atļauju un tikai tad, ja tas apdraud sabiedrības drošību un nav cita veida, kā bīstamību novērst. Šajā gadījumā tas noticis nelikumīgi, un ir aprēķināts, ka vainīgajam par šo nodarījumu var piespriest soda naudu – 55 minimālās mē-

nešalgas. Valsts policijā ierosināta krimināllieta, bet par tās virzību DAP informācijas nav.

Kā pastāsta D.Sāmīte, līdz šim krimināllietas izbeigtas ar atrunu, ka koks dabā nav bijis atzīmēts ar dižkoka zīmīti – ozollapiņu, vai arī ar to, ka tā nav bijis oficiālajā datu bāzē. Tomēr jūlijā Latvijas Republikas Senāts pasludināja spriedumu tā sauktās Rietumu tūjas gadījumā. 2017. gadā kon-

statēts, ka ir nocirsta milzīga tūja. Kā secinājis Senāts, tas, ka pie tās nebija norādes, nemaina koka statusu. Proti, ja klāt nav informatīvas zīmes, tas nenozīmē, ka tam nepienākas dižkoka statuss. Šis lēmums nu ļauj gan policijai, gan vēlāk tiesai lietvedības vadīt daudz veiksmīgāk.

Alberta Dintera teksts un foto

Lappuse tapusi ar Kuldīgas novada pašvaldības līdzfinansējumu.

Apkaimē palicis viens dižkoks priede, kura aug pamestajos kapos.

Iepazīstas ar pretendentiem

Kuldīgas novada uzņēmēju un amatnieku gada balvas konkursa žūrija sāk iepazīt ieteiktos kandidātus. Kategorijā *Skaistumkopšana un veselība* divi no pieciem ir vīriešu frizētava *Kuldīgas bārdzinis* un skaistumkopšanas meistare *Evita Isajeva*, kura strādā frizētavā *Rita*, bet kategorijā *Debija* – bērnu apģērbu ražotājs *Tiny Bunny*.

Frizētavas *Kuldīgas bārdzinis* īpašnieki *Guntis Kaģis* un *Sandijs Lapiņš* stāsta, kā tapis vīriešiem gaumīgi iekārtotais interjers.

Komforts kungiem

Bārdū uzpucēt vai matus apgriezt? Varbūt vēlaties šautriņas pamētāt, konjaciņu vai kafiju iemalkot? Šādus jautājumus klientiem uzdod vīriešu frizētavā *Kuldīgas bārdzinis*.

Aizputes ielā tā atvērta jau pagājušogad, bet mainījušies īpašnieki, nosaukums, un kopš marta te saimnieki ir *Sandijs Lapiņš* un *Guntis Kaģis*. Ideja bijusi šo vietu izveidot kā klubu, kur vīrietis var ne tikai safrizēties, bet arī pavadīt laiku, paskatīties sporta spēles. Interjers atbilstošs publikai: stūrī – mopēds, pie sienas – futbolistu krekli. *S.Lapiņš* smeļ: „Kad vīrietis aiziet pie frizieres, tad var dzirdēt, kā sievietes savā starpā parunā par vienu, otru. Vīrietis iziet ārā un domā, ko diez tagad runā par viņu. Mums šeit ir vieta, kur brīvi varam parunāt par sievietēm.”

Līdz šim jaunākajam klientam bijuši divi gadiņi, bet vecākajam – 82. Labi jūties esot gan viens, gan otrs. Tas nozīmē, ka radīt īpašu atmosfēru izdodoties uz visiem simtiem, un šī vieta piemērota visu paaudžu pārstāvjiem.

S.Lapiņš pēc septiņiem gadiem galvaspilsētā un pēc Rīgas Stila un modes tehnikuma absolvēšanas atgriezies dzimtajā pilsētā. Viņa kolēģis *G.Kaģis* ir jūrkalnieks. Pēc izglītības – mūziķis, kuru interesējis stils un mode. *Guntis* stāsta: „Mans lauciņš ir bungas un skaņu režija. *Kuldīgā* man ļoti patīk – te ir draudzīga vide un cilvēki. Ar klientiem veidojas labas attiecības, ir savējo sajūta. Ja nepieciešams, zvana vakarā. Esam elastīgi – varam strādāt arī pēc darbalaika.”

Skaistums dāmām

Skaistumkopšanas meistare *Evita Isajeva* frizētavā *Rita* strādā divpadsmit gadus. Līdz ar modes tendencēm un klientu vēlmēm mainoties arī viņas darbs.

Agrāk viņa piedāvājusi skropstu pieaudzēšanu un masāžu, pašlaik – vaksāciju, uzacu korekciju, profesionālo grīmu un skropstu laminēšanu. Aktualitāte ir permanentais meikaps jeb kosmētiski tetovējumi uzacu, lūpu un acu rajonā. *Evita* uzskata, ka šajā nozarē ir svarīgi nemitīgi apgūt jaunākās procedūras, jo konkurence liela – jāspēj piedāvāt pašu labāko. Kā katrai jaunai speciālistei sākumā esot bijis sarežģīti iegūt klientus, bet loks ātri vien paplašinājies. Sava nozīme bijusi tam, ka viņa strādā frizētavā, kur klienti ir katrai frizierei, un no tā radušies arī *Evitai*. Darbs meistarei patīkot, un viņa domā, ka to jūtot arī apmeklētājas. Nesen draudzenes atgādinājušas, ka *Evita* meitenēm vēl pavisam mazām jau krāsojusi lūpas.

Apģērbi bērniem

„Mūsu ražotais apģērbs ir lakonisks, gaumīgs, ne pārlietu bērnišķīgs. Pievienotā vērtība ir dizainā iekļautā īpaša attieksme pret valkātāju,” stāsta apģērbu sērijas *Tiny Bunny* radītāja *Ilva Kauliņa*.

Tiny Bunny ir uzņēmums *Kuldīgas* biznesa inkubatorā, ap 90% preču tiek saražots *Kuldīgā*, jo kā ārpakalpojums tas tiek pirktis no uzņēmuma *ED Kriksis*. *Ilva* ir rīdziniece, kura pirms četriem gadiem izveidojusi zīmolu, sākusī šūt apģērbus bērniem līdz desmit gadu vecumam. Piedāvājusi draugiem, tirgojusi tirdziņos. Preces pamazām kļuvas populārākas, ražošanas apjoms audzēts. „Mūsu kolekcijās stāsts nav tikai par apģērbiem. Katra nes kādu vēstījumu, kam ir nozīme bērna attīstībā. Ar uzrakstiem atgādinām vecākiem, cik svarīgi ir bērnam teikt, ka viņš ir mīlēts. Atgādinām par ģimenes vērtībām. Mūsu debija notika Latvijā, bet nu jau esam piedalījušies divās starptautiskās izstādēs. Pandēmijas dēļ izstādes nenotiek, bet industrijas biznesa platformā prezentējam kolekcijas un zīmolu.”

I.Kauliņa stāsta, ka piedāvājumā ir un būs Latvijai veidots dizains, tomēr visvairāk skatiens tiekot vērst eksporta virzienā: „Esam iekļāvušies modes industrijas ciklā. Kolekciju veidojam gadu uz priekšu, laikus prezentējam biznesa klientiem ārzemēs. Nesen izveidojām nākamās vasaras kolekciju, ievietojām platformā. Nu jau mums ir pirmie pasūtījumi no diviem veikalumiem *Njujorkā* un viena *Beļģijā*. Piedāvājam arī tādas kolekcijas, kurās meitas un mammas apģērbs ir saskaņots. Ārzemēs tās ir ļoti pieprasītas.”

Mode *Ilvu* interesējusi vienmēr. Viņa mācījies stilistu skolā, strādājusi veikala *Zara Latvija* bērnu nodaļā, veikalā *Massimo Dutti* – *Latvija* bijusi vadītāja. Tagad noder tur gūtās zināšanas tirgus un pircēju paradumu analīzē.

Meistare *Evita Isajeva* (pa labi) uzskata, ka zināšanas skaistumkopšanā nemitīgi jāpapildina, lai klientēm var piedāvāt pašu jaunāko. Viņā ieklausās viena no žūrijas pārstāvē – uzņēmēja *Baiba Mikāla*.

Ilva Kauliņa (centrā) ar bērnu apģērbu ražotnes *Tiny Bunny* darbību iepazīstina Uzņēmēju un amatnieku gada balvas komisijas pārstāves *Līgu Raitumu* un *Daci Šēli*.

„Dzīve ir skaista, katra diena – joprojām trauksmaina”

„Es gribētu teikt, ka esmu Kuldīgas inventārs. Esmu šeit no pagājušā gadsimta 60. gadiem. No mūzikas skolas 75 pastāvēšanas gadiem kā direktore tajā esmu nostrādājusi 55,” stāsta E.Vīgnera Kuldīgas mūzikas skolas bijusī direktore MARUTA ROZĪTE, kura otro mācību gadu ir tikai pedagoģe, bet ceļš uz skolu turpinās. Kur tad nu bez pienākumiem! Tāda perioda Marutas dzīvē vēl neesot bijis.

Ilggadējā Kuldīgas mūzikas skolas direktore Maruta Rozīte, kura nu pāris gadu vadību nodevusi citās rokās, savā 80. dzimšanas dienā 1. oktobrī, kolēģu dziedātajai dziesmai *Es nenācu šai vietā!* skanot, uz skolu tiek atvesta ar tuktu. Smaidīga, starojoša un laimīga.

Kā rit jūsu ikdiena?
Joprojām trauksmaini. Esmu apņēmusies kaut ko tādu, kas atbilstu teicienam „Ko nevar celt, to nevar nest”. Apņēmos uz mūzikas skolas 75. jubileju sagatavot izziņas un vēstures materiālu ar fotogrāfijām un aprakstiem par skolu 75 gadu garumā. Šī informācija varētu būt interesanta tiem, kuri agrāk ne strādājuši un arī mācījušies. Tagad, ienākot skolā, redzams, ka tā ir skaista, izremontēta. Bet grūti iztēloties, kā tā bija pirms 55 gadiem.
Vai tajā laikā jums šeit nešķita skaisti?
Nešķita gan, jo, redziet, kad es beidzu studēt, bija strikti noteikta valsts darba sadale. Jāizvēlas strādāt kādā piedāvātajā darba vietā. Pēc strauji pulsējošās Rīgas dzīves un kustības nonācu klusā pilsētā Kuldīgā, kur pilnīgi nevienu nepazīnu. Visi sveši. Te tu esi, un sāk strādāt! Tas neizskatījās tik rožaini. Bija jādomā gan par instrumentiem, gan to, kā likvidēt sausās atejas. Kur tagad uzbūvēta jaunā ēka, pedagogiem bija burkānu un zemeņu dobītes. Vasarā tur viņi varēja sauloties.

Tajā vasarā, kad sāku strādāt, skolā bija uzņemti tikai pieci bērni. Nākamajā un aiznākamajā gadā pieteicās jau 130. Divas dienas notika uzņemšanas eksāmeni. Pirms manis skolā darbs bija rīvējis ļoti lielā mērā. Es tikko pēc studijām, enerģijas pilna mainīju šo, tad to. Dabīgi, ka radās reakcija: „Kas tā tāda, ka te komandē? Paskat, ko viņa iedomājas!” Es par skolu stāvēju un kritu. Pirms tam nebija pieraduši pie tā, tādēļ no augstiem priekšniekiem daudzreiz dabūju atbildi, ka tā nebūs, kā es esmu iedomājusies.
Kāpēc jums uzreiz pēc konservatorijas piedāvāja darbu kā direktorei?
Tāpēc, ka iepriekšējais direktors bija

pazudis. Es viņu neesmu redzējusi, bet pēc nostāstiem to zinu. Kad bija valsts darba sadale, man piedāvāja strādāt Daugavpils pedagoģiskā institūta mūzikas katedrā vai par Kuldīgas mūzikas skolas direktori. Tā kā esmu no Liepājas, kur dzīvoja vecāki, izvēlējos Kuldīgu. Vadībā man nebija nekādu iemaņu. Viss jauns.
Manā kabinetā atradās aplēsts un taukains dīvāns pie vienas sienas, ozolkoka bufete un divi nodiluši rakstāmgaldi. Jāsaprot, ka tas bija 20 gadus pēc kara. Skola tika veidota ne kā bērnu mūzikas skola, bet kā vidusskola. Pamata inventārs bija mēbeles un instrumenti, kas savākti no tukšajiem dzīvokļiem, kuru saimnieki kara dēļ devušies bēgļu gaitās. Viss nolietojies, un man jādomā, kā to atjaunot.

Vai bērni pagāja Liepājā?
Jā. Liepājā un mūzikas skaņās. Mamma bija beigusi Liepājā tautas konservatoriju, kas pēc tam bija pamats mūzikas vidusskolai. Viņa mācījās Liepājā tautas konservatorijā.
Esat dzimusi inteligentā ģimenē.
Jā, tā varētu teikt. Ģimenē guvu ko tādu, ko varētu saukt par sirds izglītību. Mēs esam trīs bērni, es vecāka. Sešus gadus jaunāka ir māsa Skaidrīte un desmit gadus jaunāks – brālis Ralfs. Abi dzīvo Liepājā. Tētis bija santehniķis, laboja arī riteņus, strādāja Karostā. Mamma bija privātskolotāja – pie viņas nāca bērni mācīties klavierspēli.

Arī man bija jāspēlē klavieres, un tas man ļoti nepatika. No bērniņas atceros divas rotaļas, ko spēlējās. Vienā es biju skolotāja. Diegu spolītes – mani skolnieki. Otrā rotaļā es ārsteju lelles. Vispār sapnis bija studēt medicīnu – tā mani interesē līdz šai dienai. Liepājā bija feldšeru skola, gribēju iestāties, bet tajā gadā nebija uzņemšanas.

Mamma pierunāja ieiet mūzikas vidusskolā pinteresētēs. Ko darīt? Biju *pret*, tomēr iegāju. Tur satikām ļoti jaukas skolotājas, kas tikko beigušas Jāzepa Vītola Latvijas Valsts konservatoriju. Tā kā iepriekš mūzikā bērnu skolā nebiju mācījusies, nevarēju būt ne pianiste, ne vijolniece vai čelliste. Man ieteica mācīties par dirigenti. Mana skolotāja teica: „Kas vēl skaistāks var būt par to! Dirigents koris ir dzīvs instruments. Tu vari spēlēt to, kā tev sirds tai brīdī jūt.”

Četrus gadus mācījās – iepatikās. Zemāka atzīme par pieci man dirigēšanā nebija. Bija kauns aiziet uz skolu, ja kaut ko neesmu izdarījusi. Kā jau jaunieši, arī ballējāmieš, bet pēc tam nakrī mācījās, ja nākamajā dienā bija stunda. Es nozagu sev miegu, bet izdarīju to, kas uzdots. Man bija liela pienākuma apziņa.

Vai tā kādreiz ir zudusi?
Laikam jau nav. Tagad skumji skaīties, ka bērniem reti kuram tā ir.
Vai tas tika ieaudzināts?
Es uzskatu, ka viss nāk no ģimenes. Es biju vecākais bērns. Man bija jāvāc māsa, pēc tam arī brālis. Reizēm nodevu stafeti tālāk: mamma uzdeva man kādu darbu, es to uzdevu māsi. Tas, ko lika, bija jāizdara. Es to sapratu. Citādāk nevarēja – biju atbildīga. Cilvēku norūda grūtības. Lai kaut ko sasniegtu, ir stingri pie tā jāpiestrādā.

Kādas grūtības man bija bērniībā? Piemēram, jānes ūdens. Gabals tāds kā tagad no mūzikas skolas līdz Pilsētas laukumam. Ar spainiem nesām, ar kannām vedām. Lai kā negribējās un nepatika, jādara. Tas bija pienākums. Pēckara gados apstākļi nebija viegli. Pie dzelzceļa krāva priežu balķus. Mēs, bērni, grūdām no tiem nost mizas, nesām mājas. Tas bija kurināmais. Braucām, lasījām ēķekurus iekuram. Mums bija pilns

šķūnis ar tādu kurināmo. Lai kaut ko dabūtu, jāstrādā.

Ko darījāt pēc mūzikas vidusskolas?
Darba sadalē parakstījās, ka braukšu uz Neretas vidusskolu par dziedāšanas skolotāju. Valsts eksāmena komisijā bija diriģents Daumants Gailis. Pēc tam viņš runāja ar manu skolotāju Tamāru Ornu, ka man vajadzētu iet tālāk uz Latvijas Valsts konservatoriju. Pēc tam arī man teica, ka strādāt varēšu visu mūžu. Ieteica iet mācīties. Viņa virzīta, arī gāju. Līdz tam domāju, ka tā ir tāda gaismas pils, kur tikai izredzētie var mācīties. Nokārtoju eksāmenus un tiku.

Kā rīteja dzīve tajā iedomātajā gaismas pilī?
Pirmajā kursā kopmītnē dzīvojām 13 vienā istabīņā, pēc tam četras. Studiju laikā strādāju, lai sevi uzturētu. Pazīstamais mūsu novadnieks Edgars Račevskis mācījās pēdējā kursā. Viņš man, pirmkursniecei, piedāvāja pārņemt savu darbavietu – vadīt studentu ansambli Veterinārajā fakultātē. Sāku vadīt jauko kori, vīriešu un sieviešu ansambli. Bija arī solisti. Vēl strādāju Miličijas skolā ar vīru kori un Ilģuciema sieviešu cietumā veidoju un vadīju sieviešu kori un ansambli. Reizi gadā cietumniekiem bija jāpiedalās pašdarbības skatē, un mana grupa dabūja 1. vietu.

Vai jūsu darbība vienmēr bijusi uz panākumiem virzīta? Kas ir to pamatā?
Darbs un neatlaidība. Vēlme, lai mūsu kopīgajam darbam ir pozitīvs rezultāts: skola, koris, ansamblis. Un, ja tas tiek novērtēts, tad ir gandarījums. Tie ir panākumi.
Kādas kolektīvus vēl esat vadījusi?
1964. gada 28. jūlijā bija mana pirmā darbdienu Kuldīgā. Oktobrī mani aicināja uz remonta un celtniecības pārvaldi veidot vīru

E. Vīgnera Kuldīgas mūzikas skolas 60 gadu jubilejas koncertā Maruta Rozīte un koris Cantus.

Maruta ar vīru Gunti, dēlu Arti, vedeklu Gitu un mazbērniem Katrīnu un Kristapu.

2005. gadā Latviešu biedrības namā prezidentē Vaira Vīķe-Freiberga pasniež Marutai Rozītei ordeni Atzinības krustu.

„Ja konkursos mana kora sniegumu novērtē ar visaugstāko vērtējumu, ko vairāk var vēlēties? Ar kori „Cantus” esam 13 starptautisku konkursu laureāti.”

Ja jums dažos vārdos būtu jāturpina teikums „Maruta Rozīte ir...”, ko jūs teiktu?

- **Dace Reinkopa**, Kuldīgas novada pašvaldības kultūras nodaļas vadītāja: „Apbrīnojama. Ar to, ka viņa ir ārkārtīgi daudz enerģijas un vēlēšanās ieguldīt audzēkņos mīlestību uz mūziku. Un bez tā viņa ir ne tikai brīnišķīga mūzikas, bet arī sirds izglītības pedagoģe. Viņa domā par to, lai mūzikas skolā gūtais cilvēkam noderētu ne tikai izglītībā, bet arī dzīvē.”
- **Artis Rozītis**, dēls: „Kā visiem bērniem mamma man pati labākā. Prieks, ka viņa savos astoņdesmit ir degsmes un enerģijas pilna. Lai visiem būtu tāda baterija! Viņa joprojām ir sabiedriski aktīva, dara to, kas patiek un sagādā prieku. Tas visu izsaka.”
- **Andra Zvejniece**, E.Vīgnera Kuldīgas mūzikas skolas direktore, savulaik absolvente: „Mana vislielākā skolotāja, kura vispirms norūdīja lielajai dzīvei, vēlāk vienmēr interesējās par manām gaitām un joprojām ir nenovērtējams atbalsts ikdienas darbos. Liels prieks, ka būtībā visa mana līdzšinējā dzīve saistīta ar cilvēku, kuru uzskatu par paraugu tam, ka viss ir iespējams.”

ansambli. Pirmajā mēģinājumā atnāca 13 vīri, ar katru nākamo – vairāk. Beigās bija 28. Sagatavojām repertuāru un nākamajā gadā braucām uz Dziesmu svētkiem. Vārmē bija jauktais koris, ko sāku vadīt. Kolhoza priekšsēdētāja Zandmaņa vadībā pašdarbība tur bija augstā līmenī, salīdzinot ar citiem kolhoziem. Pirmrindnieki! Vārmē vadīju vēl vīru kvartetu, sieviešu ansambli. Kolhozā darbojās arī dramatisks kolektīvs, pūtēju orķestris, deju kolektīvs.

Kuldīgā vadīju arī sieviešu ansambli *Noktirne* un 1971. gada 12. janvārī, to apvienojot ar vīriem, izveidoju jauko kori *Ventava*. Dziedam joprojām.

Vai vadīt pašdarbnieku kolektīvu ir viegli?

Diriģentam sava veida sūtība ir prasme strādāt ar cilvēkiem. *Ventava* ir kā liela, draudzīga ģimene, kura dzied. Kad dzied, tad nedomā par dzīves problēmām. Korī diriģentam ar visiem jāatrod kopīga valoda. Jādomā arī par to, lai būtu interesanti. Svinam kora dzimšanas dienas ar ģimeņiem un priekšnesumiem par balsu grupām. Kad paskatās albumus, ko tik visu koristi nav izdomājuši!

Jūs ar Ventavu un mūzikas skolas kori Cantus esat daudz ceļojuši pasaulī.

Jā. Ar *Ventavu* padomju laikā – Kaukāzā, Karpatu, Ukrainā, brīvvalsts laikā – Vācijā, Beļģijā, Dānijā. Ar *Cantus* Norvēģijā, Somijā, Zviedrijā, Eiropu esam gandrīz visu izbraidījuši. Tikai Portugālē un Luksemburgā neesam bijuši. Divas reizes bijām Ķīnā un vienu – Amerikā. Tie ir bijuši koncertceļojumi un piedalīšanās konkursos. Pirmais brauciens pēc dzelzs priekšvara krišanas bija 1990. gada septembrī uz Beļģiju ar diviem autobusiem. Gāja *jautri* – Berlīnē viens autobuss otru pazaudēja. Uz koncertu ieradās stundu vēlāk, bet koncerts notika. Raibos skatuves tērpos, jo pazudušā autobusa dalībnieki nespēja pārgērbties.

Kādi bijuši jūsu nozīmīgākie profesionālie sasniegumi?

Ja konkursos mana kora sniegumu novērtē ar visaugstāko vērtējumu, ko vairāk var vēlēties? Ar *Cantus*, kur esam pasaulē bijuši, izņemot Ameriku un Somiju, bijušas tikai pirmās vietas. Esam 13 starptautisku konkursu laureāti. Protams, augsti vērtējumi bijuši arī Latvijā – tikai

1. vietas. Ja jāgatavojas konkursam, jādzied ļoti daudz – stundas netiek skaiftas. Kopā esam tam veltījuši daudz brīvā laika.

Kā vārdā to darījāt?
Izvēlētas profesijas vārdā! Neesmu aizdomājusies par to. Ir lietas, ko nevar ar svairiem izvērt. Ir patīkami, ka novērtē, redz manu darbu. Tā ir cilvēka alga.

Skolā vienmēr esmu iestājusies par saviem skolotājiem, tehniskajiem darbiniekiem. Pa šiem gadiem te izauguši daudzi pedagogi. No 25 šobrīd strādājošajiem 14 ir manis izaudzinātie jau no pirmās klases.

Es mūzikas skolā neesmu mācījusies, bet esmu dzirdējusi sakām, ka Maruta Rozīte ir ļoti stīga.

Esmu prasīga. Bērniem jāzina, kā jāuzvedas skolā, klasē, uz skatuves. Jāzina elementārās pieklājības normas. Runājot par *Cantus*, mēs ar savu labo uzvedību un stāju citu koru vidū izceļamies, īpaši konkursos un koncertos ārēmēs. Pēc uzstāšanās klausītāju atzinumi: „Jums gan ir īpaši paklausīgi bērni. Jums ir ļoti stingra diriģente.” Bērnu atzinums: „Tāpēc mums ir tik labs koris.”

Kāda ir jūsu ģimene?
Ļoti laba, bet mazliet esmu tai darījusi pāri, tik daudz darbā būdama.

Ar vīru Gunti satikāmies Rīgā studiju laikā. Viņš dziedāja manis vadītā vīru ansambli Veterinārajā fakultātē. Viņš ir no Valmieras. 1964. gada 25. jūlijā apprecējāmies, atnācām uz Kuldīgu. Guntis Pārventu strādāja veterinārajā klīnikā par veterinārārstu. Pēc reformām sāka strādāt par pārtikas inspektoru. Arī Gunti interesē mūzika: viņš spēlē akordeonu, klavieres, ir spēlējis pūtēju orķestrī, dziedājis vīru kori un *Ventavā*. Pasākumos, braucienos vienmēr esam kopā. Ģimenē labi, ja ir kādi kopsaucēji, kas vieno. Mums nav garlaicīgi. Vīram mūzika nav sveša, savukārt es dzīvoju līdzīgu viņa veterinārdzīvē. Vienmēr mums ir, par ko runāt un domāt.

Mums ir dēls Artis. Kad bija mazs, ņemām līdzīgos braucienos. Artis mūzikas skolā pabeidzis klavieru klasi, pēc tam trombona klasi. Viņam ir sieva Gita, bērni Kristaps un Katrīna un divgadīgs mazdēls Leonards. Arī viņa bērni beiguši mūzikas skolu: Kristaps – klavieru, Katrīna – kora klasi. Artis ir uzņēmējs (bāra-kluba *Stender's*, picēriju tīkla *Stender's pica* un restorāna *Bangert's* īpašnieks – aut.), bija grupas *R.A.P.*, tagad *Montana*s basģitārists.

Kādu mūziku klausāties, kad atpūšaties?
Es neatpūšos! (Smejas.) Man patiek Vivaldi, Mocārs, Verdi.

Vai roks jūsu mājās neskan?
Nē.

Arī Montanu neklausāties?
Klausos. Bet klātienē koncertos. Man patiek. **Kas sagādā prieku ārpus darba?**
Vīra izaudzētās smaržīgās rozes. Viņam ir aizspriedumi pret importa, kas nesmaržo. Mums ir dārzeņi. Kad man bija kādi četrdesmit plus, es tajā daudz strādāju. Man ļoti patika just zemi. Tagad dārzeņi ir vairāk vīra pārziņā. Ēdam viņa izaudzētus sīpolus, puravus, ķiplokus, ābolus.

Kas jums vislabāk garšo?
Skābi, sutināti kāposti ar kartupeli, desinju vai gaļu.

Jūs milā krāsu.
Violeta. Arī sarkanie, gaišie un pastela toni. **Starp kādiem cilvēkiem jums patik bū?**
Starp tādiem, kas izstāro labestību un kuriem ir humora izjūta. Ar tādiem, ar kuriem veidojas interesantas, daudzpusīgas sarunas.

Kā droši lietot medijus un nenoticēt krāpniekiem

Kur pārbaudīt, vai taisnība sociālajā medijā Facebook rakstītajam, ka pensijas tiks samazinātas? Kā internets uzzināja, ka man nepieciešams asinsspiediena mērītājs, un nu pats piedāvā iegādāties pašu labāko par nepilniem 200 eiro? Šīs ir tikai dažas situācijas, kurās neziņā var samulst.

Mediju un informācijas vide nepārtraukti mainās, un, ja vien neesi tikko pabeidzis žurnālistikas studijas, var rasties nedrošība, kā informācijas plūsmā orientēties un nepazust. Lai kļūtu par vēl drošākiem informācijas lietotājiem, tostarp internetā, kopā ar sadarbības partneriem rosinu seniorus stiprināt zināšanas un apgūt praktiskas iemaņas medijpratībā.

Līdz šim Latvijā un kopumā Eiropas Savienībā daudz aktivitāšu veltīts jauniešu medijpratības veicināšanai, tāpēc man ir īpašs prieks, ka ar projektu *Ceļazīmes mediju lietošanā* uzmanību veltīsim senioru izglītošanai. Aicinu jūs piedalīties sarunā 16. oktobrī 10.00 Kuldiģas galvenajā bibliotēkā. Otrajā daļā neformālā gaisotnē sarunāsimies un muzicēsim kopā ar etnomūziķi un mūzikas pedagoģi Igetu Ozoliņu.

„KAIMIŅ, NETICĒSI, KO IZLASĪJU!”

Varbūt kāds domā: lasu tikai uzticamu reģionālo laikrakstu, interneta pieslēguma man nav, sociālos medijus nelietoju vai arī sazinos tikai ar radniekiem un draugiem – man pietiek ar to medijpratību, cik esmu dzīves laikā uzkrājis. Taču pasargāts neesam neviens – daļa nepatiesas informācijas mēdz ceļot ne vien ar kāda tehnoloģiska nesēja starpniecību, bet arī baumu veidā, piemēram, kaimiņš pastāstīja vai dzirdēju sarunu veikalā. Nereti stāsts sākas ar intriģējošo „Zini, ko es dzirdēju!” vai „Tu pat nevari iedomāties, ka...” un beidzas ar kaimiņa paša interpretāciju par notikušo. Pētījumi arī rāda, ka pazīstamu cilvēku teiktajam vai tam, ko viņi rakstījuši sociālajos medijos, prāts vēlas uzticēties gluži vienkārši tāpēc, ka tos pazīstam – viņi ir rados vai dzīvo blakus ielā. Taču arī mums zināmi cilvēki var kļūdīties. Tāpēc visdrošāk ir kļūt par informācijas ekspertu pašam, lai gudri izvērtētu ne vien kaimiņu stāstīto, bet arī reklāmas, internetā un avīzēs lasīto, televīzijā vai radio dzirdēto. Ir dzirdēts teiciens, ka mūsdienās naftu un zeltu vērtības ziņā aizstāj informācija, tāpēc kopā mācīsimies to gudri *apsaimniekot*.

Dace Melbārde, Eiropas Parlamenta deputāte

MAINĀS MEDIJI – ARĪ MUMS JĀSTIPRINA ZINĀŠANAS

Latvijas iedzīvotāju medijpratības pētījumi rāda, ka informācijas izvērtēšanā aptuveni puse joprojām nevēlas droša. Kā atšķirt uzticamu ziņu no safabricētas? Savukārt nepilna trešdaļa interneta lietotāju nezina, kā izvērtēt meklētāja *Google* piedāvātos rezultātus. Proti, viņi nav informēti, ka pirmie rezultāti var tikt parādīti sākumā nevis tāpēc, ka šīs mājaslapas ir atbilstošākas un uzticamākas, bet gan tāpēc, ka tā var būt samaksāta reklāma. Vai arī tas ir konkrētam lietotājam speciāli piemeklēts saturs, proti, *Google* rezultātus ir sašķirojis pēc sava prāta, ņemot vērā iepriekšējo meklējumu vēsturi. Tādējādi rezultāts, ko redzēsiet savā meklētājā, visdrīzāk atšķirsies no tā, ko redzēs kaimiņš, ievadot identisku vārdu savienojumu. Kuru piedāvāto rezultātu lasīt un vai tam var uzticēties – tas jāmeklē novērtēt mums pašiem.

Mediju vide ir tik strauji mainījusies! Padomju laikā cenzūra noteica to, ko bija ļauts uzzināt visiem un par ko (dažādām traģēdijām vai nacionāliem jautājumiem) medijiem klusēt. Bijām pieraduši lasīt starp rindām un pazīt propagandas pilnos tekstus par ceļu uz komunismu un par padomju cilvēka

MEDIJPRATĪBA

Prasme izvērtēt mediju saturu un citu informāciju: pazīt maldinošas ziņas, nereālus reklāmu solījumus un citu safabricētu vai maldinošu informāciju neatkarīgi no tā, vai tā ir pārraidīta televīzijā, izskanējusi radio, publicēta avīzē vai interneta ziņu portālā, atrodamā sociālajos medijos vai dzirdēta veikalā.

dzīvi ar pilnajiem veikalu plauktiem, lai gan patiesībā bija jāstāv rindā pēc vienas griķu paciņas. Nāca 90. gadi – jaunas radio un TV stacijas, laikraksti dažādām gaumēm. Lai arī tolaik varēja runāt gan par augstas, gan zemas kvalitātes žurnālistiku, tomēr vēl bija maz gadījumu, kad tika pārraidīta vai publicēta pilnībā izdomāta informācija, uzdodot to kā ziņas, kā tas notiek patlaban internetā.

Protams, medijpratība nenozīmē tikai pazīt nepatiesu informāciju. Tā nozīmē arī prasmi izvērtēt, vai, piemēram, sižets bijis objektīvs – vai žurnālists neaizstāvē tikai vienas puses viedokli, vai ir iegūti vairāki iesaistīto cilvēku komentāri, varbūt tas vispār ir reklāmas materiāls.

„Mūsdienās naftu un zeltu vērtības ziņā aizstāj informācija, tāpēc kopā mācīsimies to gudri apsaimniekot.”

Taču tieši līdz ar interneta, sociālo mediju un to sniegtās, neviena nepārbaudītās un ātrās informācijas ienākšanu mūsu dzīvē medijpratība kļuvusi par īpaši svarīgu prasmi ikvienam.

ĶIRŠI KĀ BRĪNUMZĀLES

Nesen popularitāti vietnē *Facebook* iemantoja kāda portāla raksts par piecām slimībām, ko ārstējot ķirši. Tajā vēstīts, ka dažādas vielas ķiršos ārstē nopietnas slimības, tostarp diabētu. Mēģinot izpētīt raksta iz-

Uz tikšanos sarunā
CEĻAZĪMES MEDIJU LIETOŠANĀ
16. oktobrī 10.00 Kuldiģas bibliotēkā! Aicinām seniorus līdz 12. oktobrim dalībai pieteikties klātienē bibliotēkā, e-pastā biblioteka@kuldiga.lv vai pa tālr. 25618263 vai 63350281.

celsmi, var redzēt, ka tas pārtulkots no kāda portāla krievu valodā, tas savukārt pārpublicējis no cita portāla, kurā kā avots norādīta vēl cita interneta viete. Neiedziļinoties tajā, ka šim materiālam nav nekāda zinātniska pamatojuma, simptiem cilvēku ar šādu *atklājumu* dalījušies sociālajos medijos.

Attiecībā uz neskaidras izcelsmes saturu, kas publicēts interneta vietnēs, labāk uzreiz būt modram un kritiski izvērtēt publikācijas iemeslus – pirms tam, kad klikšķināt uz sensacionāla virsraksta, paņemt pauzi un padomāt, vai tiešām tā varētu būt taisnība. Īpaši aktuāli tas ir patlaban – globālās pandēmijas laikā. Apkārt ceļo dažādi ieteikumi, kā sevi pasargāt no Covid-19, taču liela daļa nav medicīniski pamatoti, piemēram, nav pamatojuma ieteikumam, ka pietiek kaklu izskalot ik pēc 15 minūtēm ar remdenu ūdeni vai sejas maskā iepilināt tējas koka ēterisko eļļu un tādējādi būt drošībā no Covid-19. Sekošanas šādiem norādījumiem var radīt viltus drošības izjūtu un likt aizmirst par citiem – pamatotiem – piesardzības pasākumiem.

PARĀDĪS CEĻAZĪMES

Bērni un jaunieši medijpratību vairāk vai mazāk apgūst skolā un neformālos pasākumos. Taču arī senioru auditorija nereti ir dažādas viltus informācijas adresāts – gan nolūkā izkrāpt naudu, piedāvājot maģiskus līdzekļus veselības uzlabošanai, gan pārliecinot par citiem jautājumiem. Tālab pēc manas iniciatīvas sadarbībā ar Latvijas Nacionālo bibliotēku un reģionālajām bibliotēkām esam sākuši Eiropas Parlamenta finansētu projektu *Ceļazīmes mediju lietošanā*, kura mērķis ir uzlabot tieši senioru un bibliotekāru medijpratību.

Tikšanos Kuldiģā informatīvi atbalsta laikraksts *Kurzemnieks*. Sarunu vadīs viena no zinošākajām Latvijas medijpratības ekspertēm Klinta Ločmele, vērsot uzmanību uz aktuālajām lamatām informācijas vidē un palīdzot tajās neiekrist. Pasākuma dalībnieki varēs saņemt bezmaksas materiālu turpmākai individuālai medijpratības pilnveidei. Gaidīts ir ikviens seniors neatkarīgi no medijpratības pieredzes.

KONKURSS

Lai Kuldiģas puses seniorus rosinātu iedziļināties mediju lietošanā, aicinām piedalīties konkursā un pastāstīt par saviem mediju lietošanas paradumiem un informācijas izvērtēšanu. Divu interesantāko un pārdomātāko vēstulju autori iegūs dāvanu – laikraksta *Kurzemnieks* gada abonementu. Ar uzvarētājiem sazināsimies personīgi pa norādīto tālruni vai e-pastā.

Līdz 12. oktobrim gaidīsim vēstules elektroniskā pasta adresē biblioteka@kuldiga.lv vai Kuldiģas bibliotēkā, 1905. gada ielā 6, Kuldiģā, LV-3301 (personīgi vai pa pastu) ar norādi *Medijpratības konkurss*.

JAUTĀJUMI

- Kā jūs ikdienā izvērtējat, kurai informācijai var uzticēties un kura ir nepatiesa?
- Kur (laikrakstos, radio, televīzijā, interneta portālos, sociālajos medijos, ziņās no radiem, draugiem, paziņām u.tml.) un ar kādu maldinošu informāciju esat saskāries?

Dažas situācijas, kad medijpratība noder

Pirms tam, kad satraukties par ko izlasītu (piemēram, rakstu, ka tiks samazinātas pensijas) un ar to dalīties tālāk, jāpārbauda, vai par to ziņo arī lielākie portāli vai televīziju un radio ziņu pārraides. Nereti sociālā medija *Facebook* jaunumu lentē var izlasīt kādu šokējošu informāciju, bet, ievēkot elpu un apskatot uzmanīgi, redzam, ka to raksta maz zināms portāls, bet ne atbildīgās ministrijas mājaslapā, ne uzticamos ziņu portālos šādas informācijas nav. Tātad nav vērts satraukties – tas ir izdomājums, lai piesaistītu uzmanību un viltus lapā savāktu vairāk skatījumu.

Ir tādi cilvēki, kuri var būt ieinteresēti noteiktā vēstījumā. Reizēm viņi var kļūt par Krievijas propagandas atbalstītājiem, pašiem to pat neapziņoties. Piemēram, sociālajos medijos kāds regulāri raksta vai apkārtējiem stāsta, ka Latvijai vajadzēja palikt Padomju Savienībā, ir jābrauc projām, te nav, ko darīt utt. Ir viegli pieslieties negatīvismam un emocionalitātei, taču pirms dalīšanās ar šādu ierakstu ir vērts apdomāt, vai rakstītais ir pamatots, vai tas nav pārspīlēts un patiesībā izdevīgs svešām interesēm.

GRĀMATA, kas radīta Kuldīgā

PĒC OPERAS STRUKTŪRAS

M.Milzere atzinās: „Man bija bail, jo jāvada pasākums, kura dalībniece ir režisore, kas pieradusi noteikt notikumu gaitu. Pasaulē vēsturē visiestudētākā luga ir *Hamlets*, kuram katrs liek savus akcentus. Mēģināšu kā režisore šai sarunai salikt savus akcentus. Man patīk opera, arī pēc struktūras: tur ir uvertūra, dialogi, monologi un koris. Kora lomā būs skatītāji, bet dziedāt gan nelikšu.”

Uvertūras daļā viņa uzdeva iesildošo jautājumu: „Kur sarunas dalībnieki dzimuši?” M.Milzere sauca dažādas Latvijas vietas, liekot sanākušajiem minēt.

A.Vasiļevskis: „Es neesmu grūti dzimis: nācu pasaulē rīta pusē, kad dziedāja lakstīgalas. Piedzimu Kurzemes vecākajā pērlē – Aizputē.” Savukārt D.Priede dzimusi kā rīdzinieci: „Es esot svētdienas bērns. Mamma stāstīja, ka piedzimu vakarā un pa dienu viņa vēl kaut kur esot blandījies. Esmu ģimenē pēdējais, strauji dzimušais bērns. Vienu gan mani vecāki simtprocentīgi zināja – būs meita.”

RAKSTĪTĀJI UN LASĪTĀJI

Nākamais jautājums bija adresēts A.Vasiļevskim, runājot par viņa ilustrācijām grāmatai *Septiņās dienās. Svēto Rakstu iedvesmoti zīmējumi*. 2012. gadā viņš par tām ieguvis Indriķa Zeberiņa prēmiju.

„Kad grāmatu palaidu tautās, man bija viegli, jo autors neesmu es. Autors ir viens no senākajiem rakstītājiem, kas devis Svētos Rakstus. Es kā mākslinieks vēstījumu saņēmu simbolu veidā – darbs veidots ikonogrāfiskā manierē. Tāpat kā par ikonām saka – tās nevis zīmē, bet raksta, tā arī es bildes nevis zīmēju, bet rakstīju,” atzina autors.

M.Milzere interesēja, kādus darbus sarunu biedri lasījuši, pirms kļuvuši par rakstītājiem, no kādiem autoriem iedvesmojušies savā daiļradē.

D.Priede: „Nevienam negribu atdarināt. Sāku lasīt vēlu – tikai kādā 3. klasē. Burtus pazinu jau agrāk, bet bija problēmas salikt tos kopā vārdos. Tad man pēkšņi tādās kā žalūzijas atvērās. Kad pārnesu mājās Džeralda Darela grāmatas, lasīju tās zem segas, mamma ņēma nost un teica: „Es nevaru izturēt – tu zem tās segas tik garšīgi smejies!” Šobrīd man patīk Lūsindas Railijas *Tauriņu istaba*. Galvenā varone līdzīga man – sieviete labākajos gados. Ir maz tādu grāmatu, kuras neesmu

Par to, kā top grāmatas, Kuldīgas bibliotēkā rakstnieci Daci Priedi un priesteri, mākslinieku Andri Vasiļevski iztaujā sarunas vadītāja Mārīte Milzere (centrā).

DACE PRIEDE:

„Sargājiet iekšējo bērnu, kas ir katrā no mums! Ļaujiet viņam elpot! Tas ir jūsu patiesais es. Esiet paši! Ne velti Bībelē sacīts: „Esiet kā bērni!” Neļaujiet nevienam jūsu iekšējo bērnu apbīžot!”

lasījusi līdz galam, un viena no tādām ir Džeimsa Džoisa *Uliss*. Trīsreiz esmu sākusi, taču šim darbam esmu par muļķu. Bet *Tauriņu istabā* pēc pirmajām simt lappusēm līdzīgi kā manās grāmatās tēli sāk darboties. Man patīk Umberto Eko, Noa Gordona *Dziednieks*. Bērniībā mīļākās grāmatas bija Monteiro Lobatu *Dzeltenā dzeņa ordenis*, arī *Skudras nepadodas*, kurai autoru neatceros. Grāmatās zīmēt man bērniībā neļāva, bet es krāsoju sarkanus lakatiņus – nevarēju ciest, ka skudrām nav sarkanu lakatiņu.”

A.Vasiļevskis atzina, ka viņam joprojām mīlas ir divas grāmatas: Ilonas Leimanes *Vilkaču mantinieci* un Annas Brigadieres *Dievs. Daba. Darbs*.

PRIESTERIM JĀBŪT TUR, KUR VISI

Jautāts, kas šobrīd ir viņa rūpju lokā, priesteris pastāstīja: „Kalpoju trīs draudzēs: Aizputē, Pāvilostā un Vecpilī. Laiku aizņem gan kalpošana, gan kultūras dzīve. Esmu ne tikai priesteris, bet zināmā mērā arī kultūras darbinieks – tāds kā kultūras nama vadītājs. Pēc izglītības esmu tekstilmākslinieks – man patīk atrast harmoniju it visā. Vecpils kultūras centru – bijušo sko-

la – iedzīvinu ar interjera detaļām, lai tur vairāk izskatītos pēc pils, nevis skolas. Iesaistos folkloras kopā. Folklorā ir tautas kultūras garamanta, kas jā saglabā katram no mums, jo mēs esam tie, kas nes sevī latviešu vārdu. Priesterim jābūt tur, kur ir visi, jāpiedalās it visā ar visu savu būtību. Un vēl, protams, bites – tās ir daļa no dzīves, kas palīdz ikdienai salikt vajadzīgajā ritmā. Māca, ka viss būs savā laikā un vietā.”

D.Priede par vienu no iedvesmas avotiem rakstīšanā nosauca A.Vasiļevski: „Bez Andra atbalsta vairākas manas grāmatas nebūtu tapušas. Romānā *Krīt purpura sniegs* Katrīnas dialogi ar mācītāju ir viņa iedvesmoti. Tajā laikā, par ko rakstīju, luterāņu vēl nebija, bet katoļu teoloģija man bija pasveša. Sarunās ar Andri padziļinājās mana teoloģiskā domāšana. Daudz atziņu no viņa mutes, arī daudz praktiskas informācijas. Romāna *Kur sarkanas ogas auga* rakstīšanas laiks ir laimīgākais manā mūžā, kad Andri bombardēju ar neskaitāmiem jautājumiem, uz kuriem viņš atbildēja gudri un labprātīgi. Visa grāmata veltīta viņam. Man bija tik daudz atklājumu par suitiem!

Tagad rakstu divus gabalus rei-

Kuldīgas bibliotēka šogad svin 100. jubileju. Jau pavasarī tika domāts, kādus pasākumus piedāvāt apmeklētājiem, piemēram, ka mēnesī būs viena lasītāju tikšanās ar tiem autoriem, kuri saistīti ar Kuldīgu, rakstījuši par Kuldīgu, dzimuši šeit vai arī nāk no kaimiņu novadiem. Šoreiz saruna ar rakstnieci, režisori **DACE PRIEDI** un katoļu priesteri **ANDRI VASIĻEVSKI**. Sarunu vadīja Mārīte Milzere.

ANDRIS VASIĻEVSKIS:

„Bērniībā biju ieracies grāmatās. Nebija tādas, ko nebūtu lasījis, izņemot visādus PSRS kopotos rakstus un tamlīdzīgas briesmas. Mamma uztraucās, ka pazaudēšu redzi, tik daudz lasot.”

zē. Vienas grāmatas varonis būs restaurators. Apgūstu mākslas vēsturi, atklāju daudzus gleznotājus. Esmu mākslas vēsturē tik dziļi kā nekad, lai gan augstskolā kārtoju eksāmenu. Tāpēc man patīk Umberto Eko – viņa darbos ir tik daudz sīkumu, daudz uzziņu. Otra grāmata ir par diviem bērniem mammas vēderā līdz brīdim, kad viņi nāk pasaulē. Man paveicies ar mazbērniem: ar viņiem varu runāt pat par tādām lietām, par kurām nevaru runāt ar pieaugušajiem.”

A.Vasiļevskis atzina: „Pēdējos divos gados esmu atklājis – tēli nāk, tad redzu tos prātā, un īstajā brīdī atnāk istie vārdi. Seminārā mums mācīja, ka sprediķim jāgatavojas visu nedēļu līdz pat svētdienai, visu laiku jādomā, ko teikt. Sākumā es tā mēģināju – visu sagatavoju laikus, bet, kāpjot kancelē, sapratu, ka tobrīd man ir citas izjūtas un noskaņas. Tagad ļaujos impulsiem – ļājuju, lai Dievs vada. Lai cik labs būtu iepriekš sagatavots sprediķis, tas nedod to, kas vajadzīgs tiem, kuri ir klāt šajā brīdī. Iedvesmas avots – mani klausītāji, publika tajā brīdī. Lasu Svēto Rakstu fragmentu un domāju par to, tad atnāk tēli, un es it kā redzu ainas uz skatuves. Tad es tās piefiksēju. Dažreiz iedvesmo kāda

gaismēna, kāds interesants krāsu laukums.”

AR DIEVA KLĀTBŪTNI

D.Priede: „Cik no augšas iedod, tik arī ir. Piemēram, manas 365 pasaciņas – es gadu dzīvoju sarunās ar Dievu. Uzrakstīju tik, cik iedeva. Vairāk nav, un ne jau tāpēc, ka tagad es ar Dievu nerunātu. Nevienā romānā nav tā, ka nepieminu medicīnu un Dievu. Rakstu smagi, grūti – apmēram 100 lappušu gadā. Bet tik daudz tikai tāpēc, ka rakstu vairākus gabalus uzreiz. Man prasa, kā es nesajaucu varoņus. Tas ir tāpat kā ar bērniem. Man ir pieci gabali – es viņus nesajaucu, jo katrs ir atšķirīgs.

2007. gads man bija vājprāta gads – rāpos ārā no savas bedres, palīdzēja ceļojums uz Ameriku, lai gan tad biju tik dziļi, ka domāju: ārā vairs neiznākšu. Nav nepārvaramu grūtību – jādara arī tad, ja nevar, negrib, riebj. Zinu sajūtu, kad cilvēks ir bedrē, jo esmu gājusi tam cauri vairākas reizes. Ir izdevies savākties un iet uz priekšu.

Nekad nezinu, ko rakstu. Nezinu, ar ko tas beigsies, kas būs pa vidu. Tas ir nežēlīgi interesanti: skatos lapā un galvā redzu *viģikus*. Zinu, ko nozīmē uzturēties dažādās pasaulēs, bet māku nākt atpakaļ. Rakstot iemācos pasauli redzēt krāsainu. Kad cilvēks ir depresijā, viņš pasauli redz melnbaltu. Iedvesmas avots man ir mežs, pļava, bet ne jūra. Daudzu vietu manos romānos dabā vairs nav, bet var skatīties kartē un ceļot pa tām iztēlē. Grāmata *Zirnekļa tīkls smilgās* – tas ir veids, kā es redzu pasauli.”

Aijas Puzareles
teksts un foto

AUTOSPORTS

Pie smagā stūres joprojām

Jau 30 gadu kuldīdznieks MĀRIS DZĒRVE piedalās autorallijā, startējot klasē GAZ-53. Šovasar kopā ar stūrmani Māri Renskumbergu izcīnīta otrā vieta sacensībās Lietuvā.

Pastāstiet par sacensībām vairāk!

Latvijā braucēju maz, vairāk ir Lietuvā un Igaunijā. Tādēļ arī startējam Lietuvā. Lai gan smago klasē braucēju nav daudz, cīņa ir tikpat azartiska kā citās. Izcīnījām otro vietu. Mēs ar stūrmani Māri ar padarīto esam apmierināti. Divās dienās bija jāpieveic vairāk nekā 500 kilometru. Gribējām piedalīties arī vienās sacensībās Latvijā, bet tur ļoti augsta dalības maksa – 1200 eiro. Salīdzinājumam Lietuvā – simts. Vēl nupat gribējām braukt Kraukšu trasē, bet dažas dienas pirms tam organizatori piezvanīja, ka dalībnieku trūkuma dēļ sacīkstes nenotiks. Nebija izdevies dabūt pat pusi no vajadzīga skaita, lai pasākums atmaksātos. Šogad sacensības mums beigušās.

Vai ziemā nestratējat?

Krievu laikos braucu daudz, tagad ne. Bet... varbūt tomēr jaunajā gadā, tikai jāraugās, kur un vai vispār Latvijā sacensības notiks. Domāju, ka Lietuvā, Igaunijā būs. Vēl pārāgrī par to domāt.

Kā nogādājat automašīnu uz Lietuvu?

Sametamies kopā ar citu komandu un īrējam treileri. Tā ceļš iznāk uz pusi lētāks.

Braucamais jāuztur kārtībā. Kurš par to rūpējas?

Es pats. Visu brīvo laiku pavadu garāžā, skrūvējot auto. Citādi nevar – nākamajai sezonai jāgatavojas.

Cik gadu autosportā jau esat?

Sākums ir 1990. gads. Pēc skolas sāku strādāt *Lauktehnikā*, bija

„Autosportā iesaistījos jau kā pieaugušais, kad Kuldīgā sāku strādāt *Lauktehnikā*,” saka Māris Dzērve.

interese par automašīnām. No toreizējā autotransporta direktora Jāņa Zalāna dabūju rāmi un pa vakariem varēju sastallēt mašīnu, ar ko piedalīties sacensībās. Tolaik ļoti populāras bija sacīkstes *Kuldīgas rudens*. Laikam ejot un noteikumiem mainoties, automašīna ir pārbūvēta, pielāgota jaunajām prasībām.

Kad sāku braukt, interese par autosportu bija liela, arī sacensību daudz. Esmu izbraukājis trases krustu šķērsu. Daudz braucām arī pa ziemu Cēsīs, Alūksnē un citviet.

Vai esat kuldīdznieks?

Nē, kad mācījos vecākajās klasēs, tēvs šeit iegādājās māju, un mēs pārcēlāmies šurp no Rīgas. Pēc mācībām sāku strādāt *Lauktehnikā*. Vispirms biju elektriķis.

Kad nokārtoju autovadītāja tiesības, sāku vadīt kravas – sākumā tepat pa rajonu, vēlāk pa visu plašo Padomju Savienību. Vēl tagad daru to pašu – esmu šoferis-tālbraucējs un braucu pa Eiropu. 18 gadus strādāju firmā *BCL Services*. Pašlaik divreiz vai trīsreiz nedēļā jānodod kovida tests, citādi lielajās rūpnīcās iekšā netiek. Parasti ceļā esmu mēnesi, mājās – vienu vai divas nedēļas.

Kur ceļi ir vislabākie?

Francijā – nav tur sastrēgumu, ceļi ir plaši un labi. Bet sliktākie ir Vācijā – tur pa dienu nevar pastrādāt, jābrauc naktī. Ir sastrēgumi, remontdarbi, liela plūsma – ceļi to nespēj uzņemt.

Kas visspilgtāk palicis atmiņā no sacensībām?

Starts sacensībās *Kuldīgas rudens*.

Sacensībās Lietuvā pagājušajā gadā.

Tas bija tik sen – visu uzreiz neatcerēties. Tomēr pa retam pāršķirstu mapes ar vimpelēm, diplomiem, veciem pierakstiem. Reiz absolūtajā vērtējumā biju trešais labākais. Ir bijušas godalgas arī par pirmo, otro vietu. Kā tik nav gājis! Piedzīvots daudz, piemēram, sacensību laikā auto apgāzas, un viss – braukšana beigsies. Savulaik *Kuldīgā* daudz autosportistu bijis, un reizi gadā sarīkojumos visus mūs kopā aicina Andris Kraukis.

Kas šajā sporta veidā aizrauj?

Iesāktais jātūrpina. Man patīk ātrums. Ātrākais, ko var iz-

spiest no smagā auto, ir kādi 130–140 kilometri stundā, bet jāskatās, pa kādu ceļu brauc. Jābūt arī labai sapratnei ar stūrmani, jāmek ar viņu sastrādāties. Un tas nav vienkārši. Māris ir stūrmanis, es klausos viņa lasītāja stenogrammā. Man jāuzticas. Ļoti svarīgi, lai viss ir pareizi pierakstīts.

Vai arī dēls Aldis Dzērve ir aizrāvis ar autosportu?

Jā. Dēls brauc minirallijā. Viņš ar ģimeni dzīvo Anglijā. Pērn speciāli lidoja šurp, lai piedalītos sacensībās Saldū.

Māra Dzērves arhīva un autores foto

MOTOKROSS

Pierūcinās Jūrkalni

10. oktobrī 11.00 Jūrkalnes mototrasi *Dižbedre* pēc ilgāka laika pieskandinās motociklu dārdoņa.

Sadarbībā ar Latvijas Motosporta federāciju tur pirmo reizi notiks Nacionālā kausa izcīņas finālsacensības un Ventspils novada pašvaldības balvas izcīņa motokrosā.

Būs iesācēji, amatieri un *MX1 Pro* klases braucēji, jo nolikums atļauj piedalīties visu līmeņu pārstāvjiem, kuri tiks sadalīti pēc meistarības. Līdzjutējus iepriecinās bērnu klases ar 50, 65 un 85 m³ motocikliem, bet noslēgumā būs Latvijas ātrāko *MX1 Pro* klases sportistu braucieni, kuros viņi cīnīsies par Ventspils novada pašvaldības balvu. Paredzams, ka būs ap 200 dalībnieku.

Kā atgādina viens no rīkotājiem Guntis Spade, Jūrkalnes mototrasi ir sena vēsture, kas aizsniedzas līdz pagājušajam gadsimta 80. gadiem, kad tur norisinājās dažāda līmeņa motosacensības. *Dižbedre* ir unikāla ar lielisko pārredzamību un īpašo smilšu segumu, kas ļauj sacensības rīkot arī agros pavasaros un vēlos rudenos. Par godu šim pasākumam notikušas pārvērtības, un, trases elementus modernizējot, saņemts Latvijas Motosporta federācijas novērtējums – B kategorijas licence.

VIEGLATLĒTIKA

Ceturtajā kārtā – vairāk nekā 40

Skriešanas seriāla *Kuldīgas aplī* priekšpēdējā reizē uz starta līnijas stājušies 48 dalībnieki. Pēdējā kārtā Kraukļu priedēs būs 21. oktobrī 17.00.

Rezultāti

Pirmajā grupā (800 m) meitenēm Alīna Rone (3:28), Katrīna Bogdanova (3:29), Evelīna Jostmane (3:34); zēniem Aleksis Bogdanovs (3:12), Ralfs Sermoliņš (3:38), Mārcis Hoiers (4:15).
Otrajā grupā (1200 m) meitenēm Veronika Bogdanova (5:41), Sintija Neilande (6:08), Ginta Dmitrijeva (6:13); zēniem Elvis Pelēkais (5:24), Krišs Duburs (5:33).
Trešajā grupā jauniešiem (2400 m) Viktorija Bogdanova (10:26), Izabella Bogdanova (10:58), Ita Zita Ozoliņa (12:05); jauniešiem (3600 m) Lauris Grīniņš (14:26), Matīss Grīniņš (15:50), Mārcis Maizītis (17:46).
Ceturtajā grupā sievietēm (3600 m) Zane Andersone (18:40), Līga Freiberga (19:08), Kristīne Stukule (20:26); vīriešiem (6000 m) Uģis Jocijs (22:14), Āris Brantevics (27:50), Mārtiņš Maizītis (34:03).
Piektajā grupā veterānēm (2400 m) Ludmila Joce (12:01), Džanīta Freija (13:29), Dace Traņiņa (14:12); veterāniem (4800 m) Kaspars Stukuls (20:56), Kaspars Šabāns (24:53), Pēteris Iļvāns (25:07).

SPORTA KALENDĀRS

DOMES ĀRKĀRTAS SĒDES LĒMUMS

- Līdz 14. oktobrim visā *Kuldīgas novadā* ir atceltas sporta kolektīvu kontaktnodarbības (komandu sporta spēles) gan bērniem, gan pieaugušajiem. Nenotiek arī pulciņu un sporta skolas nodarbības.
- Sporta bāzes paliek apmeklētājiem pieejamas, bet jāpiesakās pa tālr. 27842624 (vieglatlētikas manēžā), pa tālr. 20222085 (peldbaseinā).

- 16.X 11.00 *Kuldīgas hallē* (Piltenes ielā 25) – jaunatnes čempionāts **VOLEJBOLĀ** U14 grupas meitenēm.
- 17.X 11.00 *Kuldīgas sporta namā* (Virkas ielā 13) – jaunatnes **BASKETBOLA** līga U14, U16 grupai.
- 18.X 17.00 *Kuldīgas hallē* – Latvijas čempionāts **FLORBOLĀ** 2. līgā: *Vārme – Tērvete*.
- 21.X 11.00 *Kuldīgas šaha klubā* (Liepājas ielā 14) – rudens brīvlaika turnīrs **ŠAHĀ**.
- 23.X 10.00 *Kuldīgas hallē* – jaunatnes čempionāts **VOLEJBOLĀ** U19 grupas zēniem.
- 25.X 12.00 *Mežvaldē* – *Kuldīgas novada* un biedrības *Goldingen Cycling Club* čempionāts **VELOKROSĀ**.
- 31.X 18.00 *Kuldīgas hallē* – Latvijas čempionāts **FLORBOLĀ** 2. līgā: *Vārme – Ozolnieki*.

INFORMĒ LABKLĀJĪBAS MINISTRIJA

Kas jāzina par pensiju indeksāciju

Katru gadu 1. oktobrī pensijas tiek pārskatītas, tās indeksējot. To nosaka likums *Par valsts pensijām*.

Mērķis ir pensijas aizsargāt pret pirktpējas krišanos un panākt, ka tās nezaudē vērtību. Labklājības ministrija atbild uz biežāk uzdotajiem jautājumiem.

Kā pensijas indeksē šogad?

Šoruden tiks indeksēta visa pensijas un atlīdzības summa, ja tā nepārsniedz 454 eiro. Tai, kas ir lielāka, indeksēs daļu no piešķirtā – jau minētos 454 eiro. Piemēram, ja cilvēks saņem 500 eiro, 1. oktobrī indeksēs 454 eiro, bet atlikušos 46 – ne.

Izņēmums ir politiski represētie, cilvēki ar 1. grupas invaliditāti un Černobiļas atomelektrostacijas avārijas seku likvidēšanas dalībnieki, kuriem tiks indeksēta visa pensija.

Kā veidojas indekss?

To veido faktiskā patēriņa cenu indekss (inflācija) un daļa no apdrošināšanas iemaksu algu summas reālā pieauguma procentiem. Apdrošināšanas iemaksu algu summa ir finanšu jēdziens, bet, vienkāršāk sakot, tā ir summēta visa nauda, no kuras gada laikā tiek veiktas iemaksas visiem valstī strādājošajiem, kas veic so-

ciālās apdrošināšanas maksājumus.

Lai noteiktu iemaksu algas summas faktiskās izmaiņas, konkrētā gada summa tiek attiecināta pret iepriekšējā gada. Tā tiek iegūts iemaksu algu summas indekss, kas raksturo algu summas faktiskās izmaiņas. Ministru kabineta noteikumos ietvertā apdrošināšanas iemaksu algu summas reālā pieauguma aprēķina formulā iemaksu algu summas indekss tiek dalīts ar patēriņa cenu indeksu.

Šajā gadā izdienas, invaliditātes un apgādnieka zaudējuma pensijām un atlīdzībām tiks noteikt indekss – 1,0380. Vecuma pensiju indeksācijā tiks izmantoti dažādi indeksi, kas atkarīgi no cilvēka uzkrātā apdrošināšanas stāža. Jo lielāks šis stāžs, jo lielāks indekss un vecuma pensijas pieaugums.

Ja apdrošināšanas stāžs ir līdz 29 gadiem, tad pensiju indeksācijā bez faktiskā patēriņa cenu indeksa ņems vērā arī 50% no apdrošināšanas iemaksu algu summas reālā pieauguma procentiem. Ja darba stāžs ir no 30 līdz 39 gadiem, kā arī tad, ja pensija piešķirta par darbu kaitīgos un smagos vai sevišķi kaitīgos un sevišķi smagos darba apstāk-

ļos, – 60%. Ja stāžs ir no 40 līdz 44 gadiem, tad 70%, ja 45 gadi un vairāk, – 80%.

Tā cilvēkiem, kuru apdrošināšanas stāžs ir līdz 29 gadiem, vecuma pensijas pārskatīšanā noteiks indeksu 1,0380; ja no 30 līdz 39 gadiem – 1,0446; ja no 40 līdz 44 gadiem – 1,0512; ja 45 gadi un vairāk – 1,0578.

Piemēram, ja vecuma pensija ir 350 eiro, tad senioram ar apdrošināšanas stāžu līdz 29 gadiem no oktobra tā būs 363,30 eiro (par 13,30 eiro lielāka), ja 45 gadi un vairāk, tad pensija palielināsies līdz 370,23 eiro (par 20,23 eiro lielāka).

Indeksēs arī piemaksas pie vecuma un invaliditātes pensijas par vienu apdrošināšanas stāža gadu, kas uzkrāts līdz 1995. gada 31. decembrim. Indeksējot piemaksu šogad, pie pensijas klāt nāks 1,07 eiro par katru apdrošināšanas stāža gadu. Ja vecuma pensija piešķirta līdz 1996. gada 31. decembrim, tad 1,61 eiro par katru gadu.

Piemēram, cilvēks, kurš saņem 400 eiro vecuma pensiju par kopējā apdrošināšanas stāža 45 gadiem un pie tās noteikto 26,75 eiro piemaksu (par 25 darba gadiem līdz 1995. gada beigām), no oktobra saņems 423,12 eiro pensiju un 27,75 eiro piemaksu.

Jāņem vērā, ka no kopējās pensijas un piemaksas var tikt ieturēts iedzīvotāju ienākuma nodoklis, kas izmaksājamo summu samazina.

Kā uzzināt, par cik palielināsies katra cilvēka pensija?

To var uzzināt portālā www.latvija.lv vai Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras (VSAA) nodaļā (www.vsaa.lv/lv/kontakti/kontaktinformacija).

Vai pensionāram kaut kas jādara pašam?

Nē! Indeksāciju nodrošina VSAA, un tā notiek katru gadu 1. oktobrī. Tas nozīmē, ka arī šogad ikviens, kam pienākas pensija, ar oktobri saņems jau indeksēto. Nevajag arī uztraukties, vai aģentūra zinās, cik kuram pēc indeksācijas pienāksies. VSAA rīcībā ir visi dati – pārrēķins notiek automātiski.

Vai rudenī pēc indeksācijas palielināsies visas pensijas?

Indeksācija attiecas uz visiem vecuma, invaliditātes, izdienas un apgādnieka zaudējuma pensijas saņēmējiem, kuriem tā ir piešķirta vai pārrēķināta līdz 30. septembrim.

GRIBU ZINĀT

Par gladiolām

Šogad jaunās gladiolas iestādīju jaunā vietā. Sīpoli bija gan pašas audzēti, gan citu doti. Neviens neizziedēja – palika kā salīpuši bumbulīši. Ģimenē runājām, ka noraktos vajadzētu dezinficēt, bet tādu ķīmisku vielu mums veikalā nepārdod. Ko darīt?

Kandavas Īrisu un gladiolu dārza īpašnieks Laimonis Zaķis domā, ka vainīgs ir gladiolu tripsis, kas ļoti savairojies: „Tas ir mazs kukaiņītis, pusotru milimetru garš, un to visbiežāk ievazā ar holandiešu sīpoliem no lielveikala. Zemē tripsis nesaglabājas, bet bumbulīšņipolos aiz segzvēņām gan. Ja sīpoli tiek turēti siltumā, tad tas turpina sūkt sulu arī ziemā. Bumbulīšņipolu var izsūkt tā, ka pavasarī tas grab. Vasarā tripsi sūc tur, kur vismaigākā vieta – ziedpumpuri.

Pirmās pazīmes par tripsu klātbūtni ir tad, ja zieds atveras, bet ir strīpains un plankumains. Ja kaitēkļu savairojies ļoti daudz – un to tie dara intensīvi –, ziedi nespēj atvērties. Cīnīties diemžēl ir ļoti grūti, jo Latvijā jau divus gadus aizliegta tādi insekticīdi kā *Actara* un *Fastac*. Šie bija vienīgie efektīvie cīņā pret tripsi. Ja nu var atrast kādu lauksaimnieku, kam *Actara* saglabājusies,

tad vajadzētu visus sīpolus kodināt un uzglabāt vēsā vietā (plus 4–6 grādos).

Ja tas nav iespējams un žēl sīpolus mest ārā, var mēģināt vēl kādu variantu. Tas gan nedod simtprocentīgu garantiju. Sīpolus nožāvē, ziemā glabā vēsumā, bet pavasarī noloba plikus, saliek atkritumu maisā un iepūš līdzekli *Cobra*. Tas iznīcinās aktīvos insektus, bet ne oļiņas.”

L.Zaķis mudina ieskatīties mājaslapā www.gladiolus.lv sadaļā *Gladiolas/Praktiski padomi*. Arī tur aprakstīts, kā ar tripsi cīnīties.

Par ābolu sulu

Šogad dārzā ir daudz ābolu un bumbieru. Spiežam sulu. Kamēr svaiga, tā garšīga. Gribas saglabāt arī ziemai. Vai sula jāpasterizē?

Uztura speciāliste Katrīna Spuleniece-Aišpure piedāvā vienkāršāku metodi. Sulu salej katlā, uzsilda līdz 80 grādiem, karstu pilda tīrās burkā un tūlīt aizvāko. Vēlams izmantot metāla vāciņus.

VIRTUVĒ

Sēņu trakums

Katrīna Spuleniece-Aišpure, uztura speciāliste

Ja zināmas īstās vietas un sēņot patīk, tās var salasīt gan ēšanai tagad, gan ziemas krājumiem. Turklāt pastaiga pa mežu ir ļoti laba atpūta un noderīga fiziskā aktivitāte.

Ir svarīgi par tām sēnēm, ko liekam grozā un lietojam uzturā, būt pārliecinātiem – jālasa tikai pazīstamās. Šobrīd mežā visvairāk ir dažādas bekas, baravikas un rudens sēnes, kā bērzlapes, vilnīši, cūcenes u.c. Tīrīšanu nevar atlikt uz nākamā dienu, jo sēnes ļoti ātri bojājas. Tādēļ jāapsver, cik daudz nest mājās, lai būtu pa spēkam tās notīrīt un pagatavot.

Ļoti labs veids krājumu uzglabāšanai ir kaltēt vai arī svaigas vai ceptas sasaldēt. Kaltētas baravikas būs aromātiska piedeva zupām vai mērcēm. Sēnes var ērti kaltēt speciālā aparātā, kurā kaltē arī ogas un augļus, tāpat sverot virtenītē un pakarinot virs malkas plīts vai kaltējot cepeškrāsnī. Protams, var arī skābēt, sāļt vai marinēt. Jāatceras, ka dažādām sēnēm ir dažādi pagatavošanas veidi. Baravikas, bekas un gailenes var cept,

bet rudens sēnes jānovāra vismaz desmit minūtes, un pēc tam vēlams tās nomērcēt tīrā ūdenī.

Sēnes ir smaržīgas un garšīgas, bet lielā šķiedrvielu satura dēļ – arī smaga barība. Tās gluži nevar uzskatīt par gaļas aizstājējam, jo satur diezgan maz olbaltumvielu, bet tās noteikti var izmantot kā gardu sezonas produktu. Sēņu ķīmiskais sastāvs atkarīgs arī no vecuma un vietas, kur tās aug. Jaunākas ir vērtīgākas, tāpat cepurītes ir uzturvielām bagātākas nekā kātiņi. Par sēņu karalieni var dēvēt baraviku – tā ir olbaltumvielām bagātāka, satur D vitamīnu un izceļas ar garšas īpašībām. Lai arī sēnes šķiet ļoti sāļas, tās satur maz kaloriju, un viss atkarīgs no tā, kā pagatavo. Ja esam pieraduši tās cept sviestā vai ēst kopā ar saldo krējumu, tad ēdiens ir kalorijām bagāts.

AR SĒNĒM PILDĪTA OMLETE

Vajadzēs: olas, pienu, sāli, piparus, sviestu, sēnes, sīpolus, skaidiņās sarīvētu burkānu, zaļumus.

Kā pagatavot. Olas saķū ar pienu, sāli un pipariem, uzlej uz sakarsētas pannas un cep nelielā sviestā daudzumā. Atsevišķi apcep burkānus un sīpolus ar svaigām sēnēm. Gatavajai omletei virsū liek sēņu un dārzeņu masu, omleti pārloka uz pusēm. Pirms pasniegšanas rotā ar zaļumiem.

BARAVIKU KRĒMZUPA

Vajadzēs: 800 g baraviku, 2 ēd.k. olīveļļas, lielu sīpolu, 3 kartupeļus, 3 ķiploka daiviņas, 1,5 l ūdens vai buljona, buljona kubiņu (ja vajag), 400 ml saldā krējuma (liesākam variantam tā vietā var likt pienu vai kausēto sieru), sāli, piparus.

Kā pagatavot. Nomizo kartupeļus, sagriež gabaliņos. Katliņā sakarsē eļļu, uz lēnas uguns apcep sīpolus, līdz tie caurspīdīgi. Neilgi pirms beigām pievieno sakapātus ķiplokus. Pieliek šķēlēs sagrieztas baravikas un visu apcep. Tad var likt klāt kartupeļus, ūdeni un garšvielas. Ļauj vārīties 25–30 minūtes, lai kartupeļi mīksti. Beigās atliek visu sablendēt, pieliet saldo krējumu, atkal uzkarstēt līdz pirmajam burbulim un pievienot garšvielas, ja prasās. Ja zupa šķiet par biezu, var pieliet ūdeni. Dekorē ar apceptām sēnēm vai veselām apceptām ķiploka daiviņām. Labi garšos, ja zupu papildinās grauzdiņi.

PASAULĒ

Kas tā par vietu?

Izmantojot divus attēlus un nelielu informāciju par kādu pasaules vietu vai objektu, mēģini atpazīt, kā to sauc!

Konkursu atbalsta veikals Cikāde.

197. kārtā

Šī teritorija atdalījies aptuveni 8000 gadu p.m.ē., kad, ledus laikmeta ledājiem intensīvi kūstot, jūras līmenis pacēlās. Pirmie cilvēki salā ieradās ap 6500 gadu p.m.ē. 1. gadu tūkstoši tur apmetās ķelti. 9. gadsimtā tiem regulāri uzbruka vikings. Salas platība ir 572 km². Šī sala nav iekļauta Eiropas Savienībā, taču tai ir ierobežotas brīvās tirdzniecības tiesības. Kas tā par salu?

Atbildi gaidām līdz **8. oktobra 11.00**, to sūtīt konkursam *Pasaules pazinējs, Kurzemniekam* 1905. gada ielā 19, Kuldīgā, LV-3301, vai e-pastā: konkursi@kurzemnieks.lv vai iemest redakcijas durvju pastkastē.

196. kārtas atbilde: Marmora alas, Patagonijas reģions, Čīle.

Pareizi atbildējuši: Rasma Stepe, Daina Gerente, Ausma Kreidere, Evrika Ziverte, Ingars Neimanis, Ojārs Silkans, Velta Višņevska, Gunta Grundmane, Vilnis Bēniņš, Gunta Folkmane.

Apsveicam! Trešā ceturkšņa uzvarētāja ir **DAINA GERENTE**. Pēc balviņas gaidām redakcijā.

FOTOKONKURSS

Kas šajā attēlā ir citādāk?

Smilšu iela Kuldīgā.

Pareizā atbilde. Liepājas un Šaurās ielas krustojumā vienā ēkas pusē pazuduši fasādes izcēlumi.

Konkursu atbalsta

Atbildes līdz **8. oktobra 11.00** sūtīt e-pastā: konkursi@kurzemnieks.lv vai fotoattēlu, izgrieztu no laikraksta (ne kopētu), sūtīt redakcijai 1905. gada ielā 19, Kuldīgā, LV-3301, vai iemest redakcijas vēstulju kastītē.

Pareizi atbildējuši: Daina Gerente, Ausma Kreidere, Ingars Neimanis, Ojārs Silkans, Gunta Grundmane.

Apsveicam! Trešā ceturkšņa uzvarētājs ir **OJĀRS SILKANS**. Gaidām redakcijā!

VĒSTURE

Kurzemnieks sadarbībā ar Kuldīgas novada muzeju piedāvā konkursu, kas liek papētīt vēsturi vai vienkārši atcerēties dažādus notikumus Kuldīgas, Skrundas un Alsungas novadā.

40. jautājums

70. gados Kuldīgas rajonā darbojās slavens vīru ansamblis Emīla Pucēna vadībā. Kā šo ansambli sauca?

Atbildi un, ja ir, arī atmiņu stāstu par attēlā redzamo līdz **8. oktobra 11.00** sūtīt e-pastā: konkursi@kurzemnieks.lv.

39. jautājuma atbilde: Arturs Heniņš.

Pareizi atbildējuši: Daina Gerente, Gunta Folkmane, Ingars Neimanis, Maija Viļuma, Ausma Kreidere, Ojārs Silkans, Velta Višņevska, Indra Grandava, Gunta Grundmane.

Apsveicam!

Trešā ceturkšņa uzvarētājs ir **INGARS NEIMANIS**. Gaidām redakcijā!

MINI MĪKLU!

Kas tas ir?

Laižas bez spārniem, kauc bez rīkles.

Pareizā atbilde: gadalaiki.

Pareizi atbildējuši: Daina Gerente, Gunta Folkmane, Ingars Neimanis, Ojārs Silkans, Velta Višņevska, Indra Grandava.

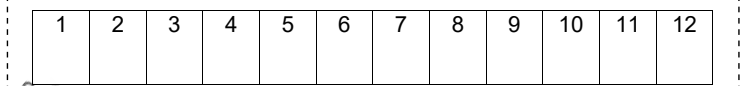
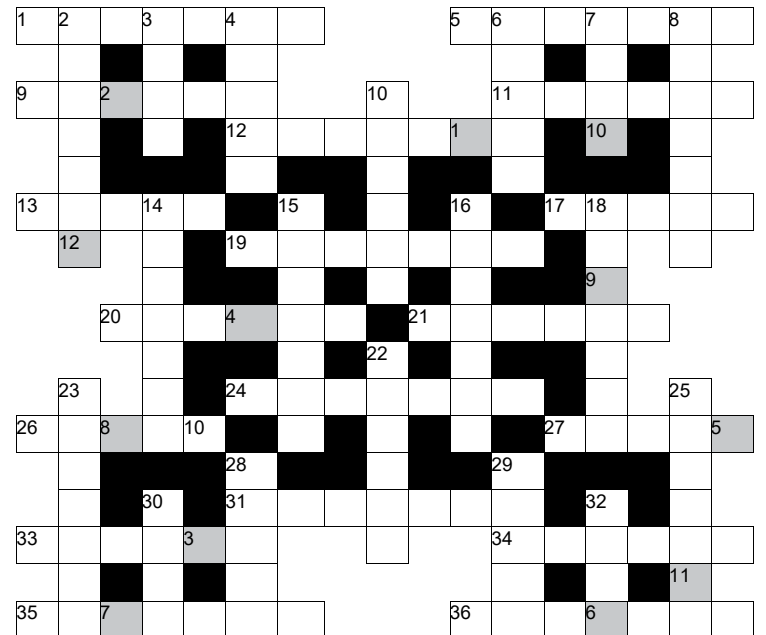
Apsveicam!

Trešā ceturkšņa uzvarētāja ir **VELTA VIŠŅEVSKA**. Pēc balviņas gaidām redakcijā.

Atbildes līdz **8. oktobra 11.00** sūtīt e-pastā: konkursi@kurzemnieks.lv vai sūtīt redakcijai 1905. gada ielā 19, Kuldīgā, LV-3301, vai iemest redakcijas vēstulju kastītē.

KRUSTVĀRDU MĪKLA

Veidojusi **Agita Ļeontjeva**.

Risinājumu gaidām līdz **8. oktobrim**.

Horizontāli 1. Amatpersona Senajā Romā, kas realizēja augstāko tiesas varu un atbildēja par iekšējo kārtību; arī provinces pārvaldnieks. 5. Latgaļu un lībiešu apdzīvots novads 12.–13. gs. 9. Pilsēta Dānijā, Dienviddānijas apgabalā. 11. Pilsēta Vidzemes dienvidos, Daugavas labajā krastā. 12. Gallijas un Ziemeļspānijas zemnieki, kas 3.–5. gs. sacēlās pret Romas vergturu jūgu. 13. Ievaddaļa baletā, dejojāja un dejojās uzņākšana uz skatuves. 17. Pasīvās zvejas rīks. 19. Ņujorkas administratīvais rajons, atrodas pilsētas kontinentālajā daļā, no Manhetenas to atdala Hārlemas upe. 20. Dievs devējs, laimes, labklājības un bagātības dievs dienvidu slāvu mitoloģijā. 21. Valsts Āfrikas DR. 24. Īsa vai pusgara blūze. 26. Lēzens, ieapaļš muldveida pazeminājums mūžīgā sasaluma rajonā, kas rodas, izkūstot ledum un iegrimstot gruntij. 27. Romiešu lietotais baltu cilšu nosaukums. 31. Havajiešu mūzikas instruments, neliela ģitāra. 33. Ferments, lielmolekulāra viela, kas katalizē ķīmiskas reakcijas un darbojas tikai noteiktos apstākļos, un reaģē uz noteiktu vielu. 34. Lauka nocietinājums, kam ir izvirzīta leņķa forma. 35. Pilsēta Kubā, Gvantanamo provincē, osta Atlantijas okeāna krastā. 36. Pirmā Mozus grāmata Vecajā derībā ar stāstījumu par pasaules radīšanu, grēku plūdiem, Ādamu, Ievu u.c.

Vertikāli 2. Plaknes leņķa mērvienība SI sistēmā. 3. Upe Āfrikas A daļā, Kenijā. 4. Kujas labā krasta pieteka Madonas novadā, viena no straujākajām Latvijas upēm. 6. Neliela, parasti mākslīgi izveidota ūdenskrātuve. 7. Zoroastrisma priesteris senajā Rietumirānā, kā arī citos irāņu reliģiskajos novirzienos Aizkaukāzā, Mazāzijā un citur. 8. Amatnieks, kas jumj jumbus. 10. Hermētiski noslēdzams (parasti metāla) trauks gāzes glabāšanai. 14. Renesanses laikmeta itāļu gleznotājs un arhitekts (1483–1520). 15. Sējas pazvērīte – Vidusjūras apgabala augs; itāļu virtuvē iecienīts kā salāti; roketsalāti; rukola. 16. Ķīmiskais elements – cēlgāze. 18. Klētiņa tuvu mājai ikdienā lietojamu produktu un priekšmetu glabāšanai. 22. Ar iežiem aizpildīta plaša Zemes garozā. 23. Ciems Kurzemē, vēsturiskais suitu centrs. 25. Vertikāli balsti vīriešu figūru veidā, kas balsta antamentu. 28. Inku valsts galvaspilsēta un vieta, kur atrodas lielais templis, kas celts par godu Saules dievam. 29. Šveices galvaspilsēta. 30. Sainis, ko veido cieši sapsēta masa vai blīvi cits pie cita salikti nelieli priekšmeti. 32. Neretas labā krasta pieteka Madonas un Krustpils novadā.

Pareizā atbilde: EKSTRAVERSIJA.

Atbildes

Horizontāli 1. Vesta. 7. Arkas. 10. Pergamīns. 11. Lieks. 12. Tosti. 13. Suste. 14. Avanss. 16. Erkers. 20. Asas. 22. Veidnes. 23. Lāse. 24. Linolejs. 25. Porcijas. 27. Niša. 28. Granīts. 29. Akrs. 32. Rievās. 34. Birete. 37. Kuple. 39. Nieks. 40. Ufici. 41. Interjers. 42. Okers. 43. Siena. **Vertikāli** 1. Velsa. 2. Sleja. 3. Apsist. 4. Ērts. 5. Mansards. 6. Pīle. 7. Astere. 8. Kaste. 9. Stils. 15. Vestibīli. 17. Restorēt. 18. Terjers. 19. Remonts. 21. Skola. 23. Laima. 26. Snaiperi. 30. Balsis. 31. Sinuss. 32. Rančo. 33. Ezere. 35. Elite. 36. Elita. 37. Kūts. 38. Eģes.

Pareizi atbildējuši: Daina Gerente, Gunta Vāciete, Velta Višņevska, Bruno Mekšs, Ojārs Silkans, Gunta Grundmane, Vilnis Bēniņš.

Atminējumu, izgrieztu no laikraksta (ne kopētu), sūtiet uz redakciju *Krustvārdu mīklu konkursam, Kurzemnieks*, 1905. gada ielā 19, Kuldīgā, LV-3301, vai iemietiet redakcijas vēstulju kastītē!

Apsveicam! Trešā ceturkšņa uzvarētāja ir **GUNTA VĀCIETE**. Gaidām redakcijā.

Uzvarētājam dāvana gādāta sadarbībā ar salonveikalu Akcent's.

PĀRDOD

Pārdod **PVC LOGUS** un **DURVIS**, iebūvējamus skapjus, bīdāmās durvis, moduļu virtuves. Plašs žalūziju un pretinsektu sietu piedāvājums. Veic mērīšanu un montāžu. Mucenieku ielā 25, tālr. 28448638, Gravas ielā 1, tālr. 28378818.

Pārdod **KARTUPEĻUS** – nešķīrotus no kombaina, 60,00 EUR/tonnā. Var piegādāt. Tālr. 26727876.

SIA **Vēvers** pārdod priedes skaidu kuriņāmās **BRIKETES** ar piegādi. Cena – 130 eiro. Tālr. 26651831.

Skaldītu lapkoku **MALKU**. Tālr. 27885688.

Sausu **MALKU** maisos, kravās. Tālr. 26544462.

SIA **AJG plus** – sazāģētu lapkoku, nomaļā **MALKU**. Tālr. 29399939.

Pārdod ar piegādi zāģētavas atgriezumu **MALKU**; sausu, skaldītu malku; sausu, 3 m garu meža malku. Tālr. 29249578.

Sausu **MALKU** maisos. Tālr. 22377474.

Skaldītu lapkoku **MALKU**. Tālr. 29974786.

Skaldītu **MALKU**, piegādā. Tālr. 29428876.

Sausu **MALKU** maisos. Tālr. 22377474.

PĒRK

Paplašinot saimniecību, par augstu cenu pērk un nomā lauksaimniecībā izmantojamo **ZEMI** Kuldīgas novadā (Alsungā, Ēdolē, Gudeniekos, Īvandē, Kurmālē, Padūrē, Pelčos, Rumbā, Rendā). Var būt arī aizaugusi ar krūmiem, mitra u.tml., ar lauku mājām, mežu. Izskatīšu visus piedāvājumus. Tālr. 28963556.

MEŽUS, cirmsas. Tālr. 25463005.

Craftwood PĒRK MEŽA ĪPAŠUMS visā Latvijā, cena no 1000 līdz 10 000 EUR/ha. Samaksa darījuma dienā. Tālr. 26360308.

SIA **Oakland LV** iepērk ozola **ZĀGBALĶUS**. Cenas pēc vienošanās. Tūlītēja samaksa pēc kvalitātes novērtēšanas un balžu uzmērīšanas. Tālr. 29289166.

Z/s **SMAIDAS** pērk **MĀJLOPUS**. Tālr. 29437251, 28393052, 63341221.

ĀBOLUS sulai, **GAIENES**. Kuldīgā, Planīcas ielā 7a (bijušajā meliorācijas teritorijā), tālr. 25200298; Skrundā, Liepājas ielā 4, tālr. 25321178; Aizputē, Sakas ielā 9, tālr. 25366612; transports pie klienta, tālr. 26284210. Dodam maisus ābolu lasīšanai.

ĀBOLUS. Braucam arī pakaļ. Tālr. 22023854.

ĀBOLUS, braucu pakaļ. Tālr. 28165191.

PUPINĀS, žāvētus ābolus, ķiplokus. Tālr. 29765478.

APSVEIKUMS

*Kā ziedošu ābeli baltu
Satiku Tevi uz jaunības takas
Un no ziediem kā nektāru saldu
Es dzēru to, sapīdamies zaros.
Un ilgi, ilgi dzīves gados
Biju iekēries ābeles zaros
Un apreibis turējos tajos,
Līdz ziedu sniegs sabira matos.*

/G. Polis/

No visas sirds sveicam mūsu vecākus **GUNĀRU** un **VELTU POĻUS** dimanta kāzās ar vienu no daudzajiem tēva dzejojumiem, ko viņš vēltījis savai mīļotajai Drostaiņai, mūsu mammītei.

Ar mīlestību, cieņu un aprīnu – jūsu bērni Iveta, Ivo un Ieva

VAJADŽĪGI

I/v **Baltzoli** (40987) – **PALĪGS** cidoniju griešanā. Samaksa – 4,50 eiro par spaini. Tālr. 29821205.

SVEASKOG
BEZ MAKSAS ATTĪRA
NO KRŪMIEM
laukus un citas
aizaugušas platības.
PĒRK
zarus, cirmsu atlikumus,
šķeldojamo materiālu.
ĀTRA SAMAKSA.
25 622 293 (Āris)

DAŽĀDI

ZIEMAS RIEPAS par labām cenām, īpaši izdevīgi – pasūtīt! Tagad strādājam arī sestdienās. Tālr. 29242556, 26669624, merano.lv.

Veic **CELTNIECĪBAS** darbus mājās un dzīvokļos. Tālr. 22145256.

Visu veidu **JUMTU MAIŅA**, remonts, apdares darbi, siltināšana, materiālu piegāde. Tālr. 24848162.

ARBORISTA/KOKKOPJA pakalpojumi, koku kopšana, dzīvzogu cirpšana, bīstamu koku nozāģēšana. Tālr. 24423644.

SPIEŽ sulu. Tālr. 29653166.

Par sporta pasākumiem, rezultātiem informējiet e-pastā: inta.jansone@kurzemnieks.lv

LĪDZJŪTĪBAS

*Ilgu mūžu nodzīvoji,
Daudz darbiņu padarīji,
Lai nu viegli Zemes māte
Pārkļāvu tavu augumiņu.*

/T.dz./

Izsakām dziļu līdzjūtību Silvijai Grīniņai, tuvu cilvēku mūžībā pavadot. Terapijas nodaļas kolektīvs

*Bet sirds siltums paliks,
Paliks vēl aiz tevis,
Un atmiņas kā maza saule degs.*

/P.Priede./

Izsakām līdzjūtību Vairai Gotlandei, tuvu cilvēku mūžībā pavadot.

Līga, operāciju bloks, endoskopijas kabinets

*Kad acs ar asarām pielijusi,
Nāc, Dievs, mums mieru sirdī liet.*

/A.Lūsis./

Skumju brīdī esam kopā ar Larisu Griķīti, vīru JĀNI pavadot mūžības ceļos.

Kuldīgas neredzīgo biedrība

BOKSS

Cīņā uzvar, Liepājā atver treniņu zāli

Novadnieks Juris Zundovskis, Rīgas klubā **Studio 69** aizvadot ceturto profesionālo cīņu boksa, pieveicis pretinieku no Daugavpils.

Vakara galvenā cīņa notikusi starp Latvijas bokseri Ričardu Bolotņiku un britu Hoziju Bērtonu. R.Bolotņiks pretinieku pieveicis pēc punktiem, un šī uzvara viņam nodrošinājusi vietu turnīra **Golden Contract** finālā.

Pirms tam cīņas aizvadījuši vairāki pašmāju bokseri, arī J.Zundovskis, kurš ringā kāpis pirmais. Viņam paredzētais pretinieks dažas dienas pirms turnīra dabūjis traumu. Vietā pieteicies cits bokseris. „Viņš bija par mani vieglāks. Lai es varētu cīnīties un iekļautos 79,1 kg svara kategorijā, man divās dienās bija jāņem septiņi kilogrami. Tas arī izdevās,” stāsta J.Zundovskis. „Cīņa man nebija tā grūtākā. Viegli adaptējos. Ringā jutos labi – fiziski un morāli gatavs. Bija paredzē-

Agrākais kuldīdznieks Juris Zundovskis (centrā) boksa treniņā Liepājā strādā ar audzēkņiem.

ti seši raundi. Pirmajā uztaisīju nokdaunu, bet trešā raunda sākumā, redzot pretinieku, tiesnesis cīņu apturēja.”

J.Zundovskis trenējas Liepājā un tur arī kopā ar Kristapu Zīli atvēris sporta zāli: „Divus gadus plānojām, meklējām atbilstošas

telpas, lai piepildītu sapni par savu zāli. Nu tas paveikts, un pirmais treniņš aizvadīts 28. septembrī. Strādājam arī kā treneri: es trenēju boksa, bet Kristaps Zīle – kikboksā.”

Inta Jansone

Jura Zundovska arhīva foto

Nākamgad Kurzemnieks turpinās iznākt divas reizes nedēļā.

Kurzemnieks 2021. gadam (eiro)

	1 mēn.	3 mēn.	6 mēn.	12 mēn.
Privātpersonām	6,40	19,20	38,40	70,40
Privātpersonām, abonējot līdz 18. oktobrim				67,00
Juridiskām personām	8,55	25,65	51,30	102,60

Kurzemnieks ar Laimīgo Programmu 2021. gadam (tikai privātpersonām, eiro)

	1 mēn.	3 mēn.	6 mēn.	12 mēn.
Privātpersonām	7,25	21,75	43,50	79,75
Privātpersonām, abonējot līdz 18. oktobrim				76,00

Privātpersonām gada abonements jebkuram variantam maksā tikpat, cik tad, ja abonē atsevišķi 11 mēnešiem.

Visiem abonentiem dāvanā būs **Kurzemnieka** kalendārs.

OKTOBRA ERUDĪTS

Atbildi meklējiet kādā no **Kurzemnieka** numuriem un līdz 8. oktobra 11.00 sūtiet e-pastā: konkursi@kurzemnieks.lv

Cik daudz ķiploku lielveikalu ķēdei piegādā audzētājs Māris Zaķis?

Atbilde. Alsungas etnogrāfiskais ansamblis *Suitu sievas* piedalījies trīs filmās: *Ručs un Norie*, *Māja pie ezera* un *Pūt, vējiņi*.

Pareizi atbildējuši: Gunta Grundmane, Rasma Stepe, Ingars Neimanis, Santa Brasla, Velta Višņevska, Daina Gerente, Gunta Folkmane, Ausma Kreidere.

Konkursu atbalsta veikals Pindzele.

INTERESANTI

Psihopātu apakštips – veiksmīgie

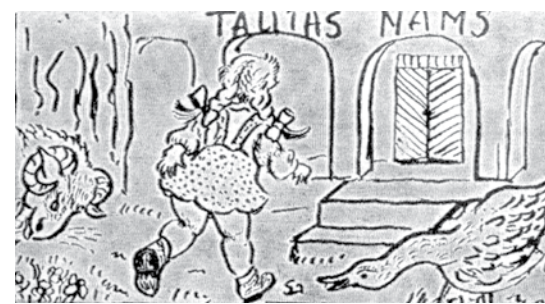
Virdžīnijas universitātes (ASV) pētniekiem izdevies izskaidrot, kāpēc eksistē tādi psihopāti, kuriem ne tikai izdodas visas dzīves garumā atturēties no antisociālām un kriminālām darbībām, bet pat gūt panākumus. Kā pretnostatījums veiksmīgam vai neveiksmīgam psihopātam tiek izmantots piemērs par firmas vadītāju vai advokātu, kuram ir lielākā daļa psihopāta iezīmju, un ieslodzīto, kurš savas darbības dēļ atrodas cietumā. Izrādās, ka psihopātiem, kas ar laiku iemācās kontrolēt savus implusus, ir dažas kopīgas iezīmes. Pētnieki uzsver, ka ir nepareizi psihopātu skatīt tikai kā trūkumu, svarīgi arī redzēt tajā spēka iezīmes. Veiksmīgajiem psihopātiem izstrādājies kompensējošs mehānisms, kas ļauj viņu grandiozitātes sajūtai un vēlmei manipulēt ar citiem nostrādāt kā antisociālu impulsu aizkavētājam. Pētījums veikts ar 1354 pusaudžiem, kam diagnosticēta psihopātija, sekojot līdzi viņu likumpārkāpumiem un recidīviem tajā vecumā, kad implusu kontrole vēl attīstās. Pētnieki cer, ka atklājums palīdzēs ārstniecībā un tiesu praksē.

SEN

Ak, šie graciozie putni

Mūsu ciema deputāti sanāca kārtējā sesijā. Kāds no viņiem svinīgi ziņoja: zosis un pīles, kuras lielā skaitā tur ciema iedzīvotāji, kā, piemēram, Gusevs, Vāveres un citi, piemēslu Kabiles centru. Šie graciozie putni apmeklēja pat tautas namu... Nolēma: pirmkārt, tā kā zosis, pīles un citi mājputni tomēr nav pielīdzināmi gulbjiem, noliegt tiem brīvu pastaigu pa ielu un bērnu rotaļlaukumu; otrkārt, kontroli par šī lēmuma izpildi uzticēt ciema izpildkomitejai.

Tā kā pēdējā, acīm redzot, šo lēmumu aizmirsusi, centra zosu un pīļu baram (ar kādu varētu lepoties pat kolhoza ferma) pievienojušās arī aitas. Tā, piemēram, bērnu rotaļlaukumā itin valdonīgi pastāigājas pilsones Zemarājas aita un resnais auns, kurš

– Mamm, palīgā!

ceļu negriež pat pieaugušajiem Kabiles centra iedzīvotājiem.

Padomju Kuldīga, 1961. g. 7. oktobris

KONCERTZĀLE LATVIJA

Koncerts Atgriešanās Ventspilī

Ventspils Kamerorķestris
Jauktais koris "Ventspils"
Jauktais koris "Intis"

17.10. 16:00 | Lielā zāle

Solisti

- Maksims Beitāns – čells
- Toms Timofejevs – kontrabass
- Ivailo Dečkovs – vijole
- Gunta Gelgote – soprāns
- Mihails Čulpajevs – tenors
- Armands Siliņš – baritons
- Zane Volberga – klavieres
- Edgars Tomševics – klavieres
- Uģis Krūskops – sitaminstrumenti
- Mikus Bāliņš – sitaminstrumenti
- Liene Jakovļeva – koncerta vadītāja

Diriģents Aigars Meri

Billetes: Ar Drauga karti atlaide – 10% | www.koncertzalelatvija.lv | [/Latvijahall](https://www.facebook.com/Latvijahall) | [@Latvijahall](https://www.instagram.com/Latvijahall)

KURZEMES RADIO

ir tur, kur esi Tu!

Kārlis Neimanis
Dace Blathena
Andris Grīnvalds
Ieva Dzene
Māris Dadzis

Atceries abonēt Kurzemnieku!

PADOMS

Pie atbildības par mantām jāradina

Pēc vasaras bērniem nereti ir grūtības ieiet skolas ritmā. Aizmirsti sporta vai deju apavi, mācību piederumi, pat nozaudēta skolas soma – ar to nereti sastopas jaunāko klašu skolēnu vecāki. Psihoterapijas speciāliste Līga Bernāte pievērš uzmanību trim ieteikumiem, kas ļaus bērnam kļūt uzmanīgākam.

EMOCIONĀLS ATBALSTS

Bērnam, sākot mācības ne tikai 1. klasē,

bet arī atkārtoti, ir jāpielāgojas videi, apstākļiem un dienas režīmam. Lai adaptētos, nevajag par aizmirsto vai nozaudēto mantu bērnu rāt. Jārēķinās ar to, ka viņš arī bez bargiem norādījumiem jūt stresu. Tā vietā, lai par atgadījumu nosodītu, labāk ir emocionāli atbalstīt un pamācīt, saglabājot mierīgu toni un uzvedību.

DISCIPLĪNA SĪKUMOS

Izdomājiet tās darbības, kas bērnam ik-

dienā jāizpilda! Palīdziet viņam to darīt katru dienu, līdz tas kļūst par ieradumu, piemēram, lieciet somu nākamajai dienai sakārtot patstāvīgi! Norādiet arī to, ka skolā jāievēro līdzīga procedūra: lietas regulāri jāsasaiņo, jāieliek somā un tās jāpārbauda.

APDOMĀTI PIRKUMI

Lutināšana, kas izpaužas kā mantu iegāde pēc pirmajām liesmām jau tā degoša-

jās bērna acīs, var novest pie tā, ka mantu ir pārāk daudz un daļa ir lieka. Tāpat, ja bērns iegūst visu, ko kāro sirds, un bez jebkādam pūlēm, viņa acīs lietu vērtība samazinās. Vecākiem jāsaprot, ka, preces iegādājoties gan masveidā, gan ļoti dārgas, aug arī zaudējuma risks. Jāatšķir bērnu reālās vajadzības no iedomātajām un jāapsver mazāki pirkumi.